

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. november 27.

bb. 1. a munkásművelődés fellendítéséért - könyvet a fiatalok kezébe - a hazafias népfront ajánlásai az „olvasó népért”,
mozgalom vezetésére
i tf/mrn/e zs la

1973. november 27.

az „olvasó népért”, mozgalom vezetésére hivatott országos társadalmi bizottság ajánlásokat állított össze a mozgalom kiterjesztésére. négy év tapasztalatait gyűjtötték össze a magyar írók szövetsége által indított mozgalomról, amely - egyre terebélyesedve - kinőtt az írószövetség kereteiből. a hazafias népfront legutóbbi kongresszusán vállalta, hogy további gazdája lesz a mozgalomnak.

megannyi módszert, tartalmi tippet, további teendőt tartalmaznak a végleges formába öntött ajánlások, amelyek hangsúlyozzák, hogy az olvasásra, a tájékozódást segítő könyvek munkaeszközként való használatára nevelésnek, az önművelési igények felébresztésének az ifjúság körében kell elkezdődnie. fontos, hogy az olvasási képesség kibontakoztatására már az általános iskolában megfelelő gondot fordítsanak. sürgető teendő, hogy társadalmi erőből is elősegítsék a korszerű iskolai könyvtárak megteremtését.

ennek érdekében a hazafias népfront gondoskodik a fejér-megyei népfront bizottság kezdeményezésére társadalmi munkában készülő iskolai könyvtári tanulmánytervek megvitatásáról, széleskörű elterjesztéséről, felhasználásáról.

/folyt.köv./

- 1 -

Fi

bb. 1. /a munkásművelődés...folyt./e

a legfontosabb teendők közé tartozik: hathatósan segíteni a gyermek- és az ifjúsági művelődési körök, klubok, köztük az ifjúsági olvasóklubok munkáját. e művelődési közösségeknek adjanak otthont a helyi könyvtárak, a művelődési házak, az iskolák, a muzeumok, a népfront-klubok vagy más intézmények is, amelyek megfelelő helyiséggel rendelkeznek. az ugynevezett rendhagyó irodalmi órákat - amelyeket előadóművészek, írók, költők személyes jelenléte tesz valóban tartós élménnyé - a középiskolákban, a szakmunkásképző intézetekben az eddiginél sokkal nagyobb számban érdemes tartani. az országjáró deryné színház művészei is bizonyára vállalnának ilyen órákat.

megkülönböztetett gonddal szervezi a továbbiakban a népfront a gyermek- és ifjúsági olvasótáborokat. fontos, hogy az olvasótáborokat fiatal művészek - írók, képzőművészek, a zene művelői stb. - vezessék, akik így az „olvasó népért”, mozgalom társadalmi munkásaivá válnak.

az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell kapnia a munkásság és a parasztság olvasóvá nevelésének. tanulmányozni kell a munkásság és a parasztság társadalmi fejlődésének, mozgásának törvényszerűségeit és felhasználni mindazt, amit ezekből a korszerű szociológiai vizsgálódások leszártak. ilyen megközelítésben kell foglalkozni a munkásság és a parasztság olvasói izlésének tendenciáival, s ennek alakulását fokozottabban figyelembe véve kell együttműködni a tennivalók kijelölésében, majd megvalósításában valamennyi szervnek, intézménynek, amely érdekelt a munkás- és parasztműveltség fejlesztésében. az olvasásnak a munkásság és parasztság művelődésében játszott alapvetően fontos szerepe indokoltá teszi azt a törekvést, hogy az „olvasó népért”, mozgalom igen rangos helyre kerüljön a hazafias népfront tevékenységében. /mti/ *Lillette*

---

bb. 2. a kezes a pest megyei tanács

vid-gö/gné/ e ká hgy

1973. november 27.

budaörs lakossága - elsősorban a főváros közelségének hatására - rohamosan gyarapodik. jelenleg a felszabadulás előtti lélekszám többszöröse, csaknem 15 000 ember él a nagyközségben, s számuk 1985-ig várhatóan további 7-8 ezerrel emelkedik. a gyorsütemű gyarapodással azonban nem tartott lépést a kommunális létesítmények fejlesztése. a legsúlyosabb gondot a lakosság ivóvízellátása okozza. jelenleg a fővárosi vízművektől naponta 1 500 köbméter ivóvizet kapnak, ami 700 köbméterrel kevesebb az igénynél, s amint felépül az új lakótelep, 2 600 köbméterre lesz szükség. /folyt.köv./

- 2 -

R'

bb. 2. /kezes a pest...folyt./e

a vizgond megoldására terv készült: nagyobb átmérőjű főnyomóvezetékekkel cserélik ki a meglévőket, s a községben 1 000 köbméteres tározó medencét építenek. a munkálatok 17 millió forintos beruházást igényelnek. a községnek évenként egymillió forint saját készítésű és rendelkezésű fejlesztési alapja van, de ennek terhére már korábban bankhitelt vettek igénybe. ezért a pest-megyei tanács úgy határozott, hogy a hosszulejratu bankhitel igénybevételehez készfizetői kezességet vállal. ezzel a két beruházás építése szabad utat kapott. a tervek szerint 1975-re kicserélik a főnyomóvezetékét és megépítik a víztározó medence is. /mti/

---

bb. 3. fokozatosan javul a taneszköz-ellátás - egyenetlen fejlődés a megyék között

i szö/tm/e zs la

1973. november 27.

ismeretes, hogy az állami oktatás továbbfejlesztéséről szóló határozat a taneszköz-ellátás helyzetét elemezve feladatként jelölte meg az egyes iskolák közötti jelentős különbségek megszüntetését, az ellátottság szintjének növelését. a párthatározatot követően az országgyűlés határozatot hozott a helyzet javítására, majd azt követően a művelődésügyi minisztérium intézkedései és a különböző állásfoglalások jelentős változások kezdetét jelentették a taneszköz-ellátásban.

1973-ra és 1974-re a minisztérium központi hitelként 60-60, összesen 120 millió forintot bocsátott a megyék rendelkezésére. ezen túl állást foglalt, hogy a kulturális szempontból elmaradt hét megyének - a 4. ötéves terv során már előzetesen - jutott támogatás egy részét is az általános iskolai alapvető taneszközökre kívánatos fordítani. ez azt jelentette, hogy a megyék a 120 millió forintot ebből a forrásból további, mintegy 55 millió forinttal egészítették ki. a tanácsok és iskolák saját erőforrásaikat is feltárták, és ez újabb mintegy 35 millió forintot jelentett. mindezeket összevetve megállapítható, hogy az általános iskolai alapvető eszközökből meglévő hiányt jórészt sikerül 1974 végéig felszámolni.

/folyt.köv./

- 3 -

R'

bb. 3. /fokozatosan javul...folyt./e

a szakemberek ugyanakkor azt is megállapították, hogy az egyes megyék és városok nem egyformán gondoskodnak az alapvető hiányok mielőbbi megszüntetéséről. például bács-kiskun, szabcs-szatmár, tolna, zala megye és debrecen 1974 végéig lényegében meg akarja szüntetni a hiányt. jónéhány más megyében viszont még 1975-re is csak annyit, vagy alig valamivel többet szánnak szemléltető eszközök beszerzésére, mint az idén vagy jövőre. pedig semmiképpen sem indokolható, hogy a felszerelésbeli egyenlőtlenségek megszüntetése egy-egy megyében kétszer annyi ideig tart, mint a többiben. a központi támogatás mellett fokozottabban szükséges a helyi erőforrások igénybevételére, a belső tartalékok maximális feltárására támaszkodni -, hangsúlyozzák a szakemberek. /mti/

---

bb. 4. kék vércsék a hortobágyon

vid/e ká hgy

1973. november 27.

a hortobágy tiszacsege felé húzódó peremén diszlik a maga nemében páratlan őstölgyes. ez a 114 hektáros terület a kék vércsék hazája. annakidején itt forgatta homoki nagy istván a „kék vércsék erdejében”, című színes filmjét. a gyorsrepülő madarak eddig is kiválóan érezték magukat a pusztai erdőben, amióta pedig védett a hortobágy, méginkább otthonosan mozognak és terjeszkednek is. a hortobágyi nemzeti park természetvédelmi felügyelőinek tanúsága szerint ujabban a medgyes-erdő is kedvelt tartózkodási helye a kék vércse csapatoknak. ebben a 35 hektáros erdőben nagyon sok a varju, s ez volt az egyik oka a kék vércsék honfoglalásának. ragaszkodnak ugyanis a varjutelepekhez - ezzel enyhítenek fészekrakási gondjaikon. a szakemberek ebben az esztendőben csaknem 300 kékvércse-fiókot gyűrűzték meg, hogy figyelemmel kísérhessék utjukat, vándorlásukat. /mti/

- 4 -

F

bb.5. gazdag kulturális program a budapesti bolgár kulturális központban - dr. sztojan radev igazgató nyilatkozata

t/nm/tr/ze/ra la

1973. november 27.

mintegy 600 rendezvénnyel: irodalmi esttel, koncerttel, kiállítással, nagygyűléssel, stb. járult hozzá idén a budapesti bolgár kulturális központ a magyar és a bolgár nép hagyományos barátságának elmélyítéséhez, népeink kölcsönös megismeréséhez, egymás tapasztalatainak kicseréléséhez - nyilatkozta dr. sztojan radev igazgató az mti munkatársának.

rendkívül hasznosnak bizonyultak azok a barátsági estek, amelyekből több mint 150 alkalommal tartottunk a hazafias népfronttal közös szervezésben, bensőséges ünnepségekkel köszöntöttük a különböző kiemelkedő évfordulókat, így hrisztó botev születésének 125., a szeptemberi felkelés 50. évfordulóját. barátsági heteket tartottunk győr-sopron, veszprém megyében, és másutt. az együttműködés új formáját jelentették a különböző politikai, szépirodalmi kiadványok is. a kossuth kiadóval együttműködve jelentettük meg a bolgár kommunista párt tavalyi plenáris ülésének anyagát, míg a tit-tal együttműködve adtuk közzé az 1923-as szeptemberi felkelésről összeállított anyagot.

az elkövetkező hetek, hónapok terveiről szólva dr. sztojan radev elmondta, hogy december 4-én egy fiatal bolgár festőművész, dimitar kirov munkáiból nyílik kiállítás, amely egy hónapig fogadja az érdeklődőket. ugyancsak kiállításokat nyitnak a nyugati és a keleti pályaudvaron bulgária fejlődéséről, szocialista átalakulásáról. fotódokumentációs tárlatot rendeznek, egyebek között a fővárosi tanács klubjában, és néhány fővárosi moziban. november 28 és december 5 között a gyöngyösi kertészeti főiskolán bolgár témájú vetélkedőkre, kiállításokra, irodalmi estekre kerül sor.

- a jövő évi programot bulgária felszabadulásának 30. évfordulója jegyében állítottuk össze. ebből az évfordulóból filmbemutatók, kiállítások, előadások, élménybeszámolók, stb. segítségével elevenítjük fel a történelmi jelentőségű eseményt, az elmúlt három évtized legfontosabb epizódjait. különösen jelentős lesz az a tárlat, amelyet a két ország kulturális kapcsolatainak intézetei állítanak össze a magyar-bolgár barátság multjáról jelenéről, gazdagon szemléltetve a baráti kapcsolatok fejlődését. /folyt.köv./

20.30/ra

-5-

F

bb.5. /gazdag... folyt./ra

bolgár vendégművészek részvételével sor kerül ünnepi koncertek rendezésére budapesti, szegedi, kecskeméti és győri. másutt filmheteket szervezünk, felvonultatva a legújabb játék-, rajz- és dokumentumfilm-termést. Gyancsak a felszabadulási évforduló tiszteletére több ezer példányban jelentetünk meg egy, mintegy 400 oldalas évkönyvet, amely felöleli a két nép közötti kapcsolatokat minden vetületét. barátságai heteket tartunk az előzetes elképzelések szerint vas, baranya és csongrád megyében s számos más helyen. a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére új nyelvi laboratóriumot avatunk a budapesti központban és megnyitjuk a bolgár kultúra barátainak klubját is.

a magyar írók szövetségével közösen irodalmi estet, a magyar zeneszerzők szövetségével pedig nagyszabású hangversenyt készítettünk elő. megemlékezünk ezenkívül a szláv írásbeliség és kultúra ünnepéről, valamint dimitir blagoev, a bolgár forradalmi marxista párt és a bolgár kommunista párt megalapítója halálának 50. évfordulójáról is.

dr. sztojan radev elmondta azt is, hogy nagyszabású szimpóziumot készítenek elő az mkszmp politikai főiskolájával, a marxista-leninista egyetemmel és a magyar tudományos akadémiával közösen, amelyen neves történészek, kutatók adnak képet az elmúlt év legjelentősebb bulgáriai történelmi eseményeiről. kiadják a bolgár kommunista párt történetét, valamint georgi dimitrov válogatott műveit is. a dimitrov-mű megjelentetése alkalmasból találkozót rendeznek olyan magyar kommunistákkal, akik még személyesen ismerhették a kiváló bolgár kommunista harcost.

/mti/

L30

--

20.45/ra

-6-

T

ebb.6. miért kérnek felmentést az iskolai testnevelés alól? - érdekes tapasztalat szolnok-megyében

vid/kz/ra hgy

1973. november 27.

az ország más megyéjéhez hasonlóan szolnok-megyében is gyakori eset, hogy az iskolai tanulók felmentést kérnek a testnevelési órák alól. a jelentkező gyermekek zöme szívpanaszokra hivatkozik. a valódi helyzet tisztázására szolnok városban minden olyan tanulót megvizsgáltak, akik szívbetegség, szívpanaszok miatt felmentésüket kérték az iskolai testnevelés alól. a felmérés azt volt hivatott megállapítani, hogy milyen arányban a kérelem indoka, avagy indoklására. a vizsgálat érdekes eredményt hozott. a felmentést kérők csaknem felét teljesen egészséges szívűnek találták.

mi okozza mégis az indoklásokat? kérelmeket? kétségtelen, hogy a rosszul értelmezett szülői féltés és a gyermek „lustasága”, mellett pszichés okok is közrejátszanak. a túl kövér, vagy túl sovány gyermek, az aránytalanul hosszú végtagú, ügyetlenül mozgó serdülő fél, hogy társai csufolódásának céltáblájává válik. a korábbi években szerepet játszott a továbbtanulási versenyhajtsza is. közismertté vált a rossz testi mozgású, de jó tanulói diákoknak az a törekvése, hogy a testnevelés alól akár szimulálás árán is mentesüljön. a rosszabb testi nevelési jegy ugyanis az átlagosztályozás eltörléséig az általános tanulmányi eredményre és a felvételi esélyekre is negatívan hatott.

az orvosi vizsgálat egyébként arra a következtetésre jutott, hogy a tanulók jelentős részének szívűti panaszai: szívdobogás és szívűrűs érzés, időnként fulladás. érzés nem tekintendő szívűbetegségnek, miattuk a felmentés nem indokolt. a vegetatív dystóniás gyermekeknél épp a testmozgás az egyetlen módszer a jelzett panaszok megsűntetésére. a megoldás érdekében összefogásra, jó munkakapcsolatra van szűkség a sportorvos, az iskolaorvos, a testnevelő tanár és a gyermekszűvgondozó orvos között. /mti/

- 7 -

T

bb. 7. a xxii. kerületi vállalatok a gazdaságtalan termékek csökkentéséért

i gy/tm/e zs la

1973. november 27.

Budapestben a xxii. kerületi iparvállalatoknál a gazdasági hatékonyság javítását, a gazdaságtalan termékek visszaszorítását elsőrendű politikai feladatnak tekintik. A helyi vállalatok és a gyáregységek a gazdaságtalan termékek visszaszorítására intézkedési tervekben fogalmazták meg a tennivalókat. Az utóbbi két esztendőben elért eredményekről a kerületi pártbizottság legutóbbi végrehajtó bizottsági ülésén tárgyaltak.

Megállapították: mindenütt figyelembe veszik, hogy a gazdaságtalan termékek csökkentésével összefüggésben biztosítani kell a lakosság ellátásához, az állami szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítéséhez nélkülözhetetlen, de ma még csak gazdaságtalanul előállítható termékek gyártását. A korszerűtlen termékstruktúra, illetve általában a gazdaságtalan termelés fokozatos megszüntetésére azonban mindenütt reális tervek mutatnak irányt. A Hungária műanyagfeldolgozó vállalat például az év elejétől megszüntette a lágypvc granulátum-termék gyártását, amelyet korszerűtlen feltételek mellett tudott csak előállítani. A terméknek ma már a borsodi vegyikombinát a gazdája; itt megfelelő termelési feltételekkel rendelkeznek gazdaságos gyártásához.

A metallochemia vállalatnál a „termékbizottság”, elvégezte a termékcsopontonkénti elemző minősítést, továbbá a termelésre vagy a termelés korlátozására, esetleg megszüntetésére vonatkozó javaslatait. A vállalat vezetői a vevőkkel történt előzetes konzultáció után döntöttek arról, mely termékeket törlik az ideai termelési listáról.

Részletes tervet dolgoztak ki a budapesti falemez-műveknél is: a gazdaságtalan termékek a tervek szerint itt 1974-ben kiszorulnak a termelésből. A női fehérneműgyár nem gyárt kifejezetten gazdaságtalan terméket. Igaz, a kötöttáras cikkek gazdaságossága valamivel kedvezőtlenebb, mint a szabadáras kategóriába tartozó áruké; ezek termelését viszont a fogyasztói igények kielégítése érdekében a vállalat köteletségének tartja.

A gyufaipari vállalatnál, a budapesti baromfifeldolgozó vállalatnál és a husipari hízoló vállalatnál nem tartanak számon gazdaságtalan terméket. A budacolor festékgyár pedig már a gazdasági reform kezdetén úgy alakította át termelési szerkezetét, hogy ki tudja szorítani mind a beföldi, mind pedig az export-termelésből az elavult és csak ráfizetéssel gyártható termékeket./mti/

-8-

bb.8. 8 milliárd forint haszon ujitásokból és találmányokból

i/ni/fk/ie/fé la

1973. november 27.

A kohó- és gépipari vállalatoknál befejezésükhöz közelednek az ujitó-feltaláló tanácskozások. Ezek a megbeszéléseken készítik elő az ágazat jövő év elején tartandó országos tanácskozását az ujitómozgalomról. Jó alap erre a kohó- és gépipari minisztérium és a vasas szakszervezet möt készült értékelése a kohó- és gépipari vállalatok 25 éves ujitó-feltaláló tevékenységéről.

A tárca vállalatainál negyedszázad alatt 423.339 ujitást és 2351 találmányt hasznosítottak: gazdasági eredményük 7 milliárd 848 millió forint volt. Egy javaslat haszna átlagosan 26.028, míg a kifizetett díjak átlaga 1806 forint, vagyis az ujitások, találmányok eredményének 6,9 százaléka.

A találmányok száma, gazdasági eredménye és díjazása egyenletesen nőtt; az ujitásoknál a fejlődés hullámzó, különösen a javaslatok száma reagált érzékenyen az idegvágó jogszabályok módosítására és a gazdasági fejlődés hatásaira. Amíg a találmányok számának növekedése 1968 után sem torpant meg – sőt az utóbbi két évben újabb lendületet kapott – addig az ujitások száma a felére esett vissza, jórészt azért, mert az ujitási díjak a nyereségrészesedést terheli, az anyagi ösztönzés korlátait jelzi, hogy 1966-ban az ujitó az ujitással megtakarított minden 100 forint után 9,7 forinttal részesedett, 1972-ben ez az összeg csak 6 forint volt, az összehasonlítás a találmányoknál sem kedvező, de a találmány hatalmas népgazdasági jelentősége és a feltaláló nagyszegű részesedése miatt kevésbé befolyásolja a résztvevők aktivitását. A találmányoknál 1949 óta az átlagos megtakarítás 132 ezer forint-ról csaknem 2 millió forintra, díjazásuk pedig több mint huszonnétszeresére, 5 ezer forintról 136 ezer forintra nőtt.

Egy-egy alágazat előtételbe kerülése, központi fejlesztése az ujitásokban is fellendülést hoz. A műszeripar ujitási részesedési aránya az utóbbi másfélszeresére nőtt.

A kohó- és gépipari tárca különböző eszközökkel segítte a mozgalom fejlődését. Irányelveket adtak ki az ujitások és találmányok vállalati iparjogvédelméről, a tájékoztatást javították az utóbbi években megrendezett patentinform találmányi kiállítások. A szakszervezet az ujitási felelősöket továbbképezi, ösztönzi a vállalatokat a részletes ujitási feladattervek kidolgozására. Ahhoz azonban, hogy ne csak az ujitások hatékonysága, hanem száma is újra emelkedjék, – a tárca vezetőinek véleménye szerint – nem elegendők a minisztérium, és a vasas szakszervezetek erőfeszítései./mti/

--

8.08./fé

- 9 -

bb.9. szélesedő kapcsolatok kazincbarcika és a bulgáriai dimitrovgrád között

vid-ká/fé hgy

1973. november 27.

a borsod megyei kazincbarcika és a bulgáriai dimitrovgrád a két vegyipari központ, 1964-ben létesített testvérvárosi kapcsolatot, amely évről évre szélesedik. rendszeressé vált a két város párt- és tanácsi vezetőinek kölcsönös látogatása. ilyen alkalmakkor ismertetik a városok fejlesztésével, a lakosság ellátásával kapcsolatos terveket és tanulmányozzák a helyileg alkalmazott megoldásokat.

a személyes kapcsolat a testületek vezetőin kívül a két város legfiatalabb polgárait is kiterjed. a nyári vakációban a dimitrovgrádi uttorók a város határában lévő festői tardonavölgyben, míg a barcikaiak bulgáriában táboroztak. eddig több mint ötszáz uttoró ismerte meg a festői bolgár vidéket. élénk a két város művészei közötti együttműködés is. a bolgár képzőművészek eddig négy, míg a kazincbarcikaiak három alkalommal rendeztek csere-tárlatot.

kazincbarcikán a testvérvárosról elnevezett több hektárnyi pihenőparkot alakított ki a városszépítő egyesület. a testvérváros ajándékeként a közelmúltban érkezett meg a bolgár nép nagy fiának, dimitrovnak a szobra, amely jövőre, a várossá alakulás huszadik és a testvérvárosi kapcsolatok tizedik évfordulója alkalmából avatnak majd fel. az ünnepélyes aktusra dimitrovgrádi küldöttségét várják kazincbarcikára. /mti/

--

8.20./fé.

Tóler

- 10 -

bb 10. tógazdasági rekord szegedn - nyolcszázharminc kiló
,,haltermés,, hektáronként

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

a szegedi állami gazdaság ezerháromszáz hektáros tórendszereiben befejeződött a lehalászás. a mérlegelési adatok szerint egyedülálló termelési rekordot, hektáronként 830 kiló tiszta halhús-hozamot értek el. a 40 évvel ezelőtt létrehozott tavak ilyen gazdagon még egyetlen esztendőben sem fizettek. most piaci fogyasztásra terven felül 740 mázsa pontyot szállíthatnak, amennyit egy tiszai halászati szövetkezet tagjai egy évben kifognak a folyóból. a kitűnő eredmény a kedvező természeti körülményeken kívül elsősorban az intenzív, szakszerű tenyésztői munkának köszönhető. /mti/

--

bb 11. egy család - egy fa - társadalmi munkaakció székesfehérvárott

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

új, követségreméltó társadalmi munkaakció kezdődött székesfehérvárott, egy család - egy fa jelszóval, a hazafias népfront székesfehérvári városi bizottsága kezdeményezésére. az akció célja, hogy minden városlakó ültessen el szűkebb lakóhelyén egy-egy fát, s azt a lehetőségekhez képest felnövekedésig gondozza. a fák helyét a helyi szolgáltató vállalat dolgozói készítik elő, a facsemetéket is ők adják. a családok szabad szombatokon ültetnek. az új akció sikeresen indult: már az első alkalommal 323 fácskát ültettek el a velinszky-lakótelepen. a legközelebbi ,,családi fa-ültetésre,, a város legnépesebb lakónegyedében a münnich ferenc lakótelepen kerül sor. /mti/

--

bb 12. otp fiók a tsz-ben

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

az országos takarékpénztár csongrád megyei igazgatósága mákon nyitotta meg az első termelőszövetkezeti kirendeltséget a helyi lenin tsz székházában. a közös gazdaságnak csaknem 1.700 tagja van, akik rendszerint piaci napokon, illetve a bérkifizetések napján ügyes-bajos dolgukat intézve bemennek a városba, megfordulnak a szövetkezet székházában. /folyt.köv./

-11.

Tóler

bb 12. /otp fiók... 1. folyt./-szb

ilyenkor tart nyitva tizenegy órán át a megye első tsz otp fióka, amely kölcsönfolyósítási, takarékbetét, s egyéb ügyleteken kívül valutakiadással is foglalkozik. az eddigi tapasztalatok szerint élénk forgalmat bonyolít le a kirendeltség, amelyhez hasonlót - a tervek szerint - a későbbiekben más nagyobb mezőgazdasági üzemekben is létesítenek. /mti/

--

bb 13. új lendületet kap a szén és a bauxit kutatás - keresik a holnap bányáit

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

a központi földtani hivatal megbízásából jövőre megkésze-rezi kutató furásait az országos földtani kutató és furó vállalat, amely hazánk ásvány és építőanyag lelőhelyeinek készleteit és geológiai viszonyait határozza meg.

a megnövekedett megrendelésnek köszönhető, hogy a többéves átcsoportosítás után ismét eredeti hivatásukat töltik be a korszerű furóberendezések. az utóbbi években ugyanis a széntermelés csökkentésével a régebbinek töredékére apadt a szénkutatás, ugyanakkor a többi ásványkutatás megrendelése is csökkentek. a berendezések egy részét ezért vizkutatásra, kutak furására állították át, másrésztük pedig külföldi megrendelésnek tett eleget.

ebben az esztendőben összesen 68 millió forint értékű kutató-furást hajtottak végre. befejezték a nagygyháza, csapd, mány térségében elhelyezkedő, mintegy 300 négyzetkilométernyi szénlelőhely kutatását. a zárójelentés igen biztató: több méter vastagságú jó minőségű barnaszénét tártak fel. folytatták a dorogi mészkő és a borsönyi gránit kutatását, uzsá térségében pedig a kőbánya tartalékait határozták meg.

a következő évben elsősorban a bauxit és a szénkutatást fokozzák. a már feltárt új szénlelőhelyen, nagygyháza, csapd és mány környékén, bauxitot is leltek, s most ennek feltárásával folytatják a nagyszabású kutató munkát. tíz korszerű furó berendezés segítségével szereznek részletes információt a bauxit mennyiségéről, elhelyezkedéséről. a munka értéke jövőre meghaladja a 30 millió forintot.

/folyt.köv./

Tolozs

-12-

bb 13. /új lendületet... 1. folyt./-szb

új lendületet kap a szénkutatás is. vas, somogy és zala megyében a lignit lelőhelyeket vizsgálják. észak-magyarországon, miskolc környékén, kőszén és lignit lelőhelyek készleteit kutatják. újabb furógépeket állítanak fel a még feltáratlan kő és más építőanyag lelőhelyeken is. az itt szerzett információk a mész és cementművek távlati tervezéséhez adnak támpontot.

a megnövekedett feladatokhoz korszerűsítette gépparkját, furóberendezéseit az országos földtani kutató és furó vállalat. a furóberendezések 80 százalékát gyémánt koronával látták el. ugyanakkor négy új berendezést is munkába állítanak. /mti/

--

bb.14. győri vonatkísérő kocsik iránban

vid-ká/fé hgy

1973. november 27.

a rába magyar vagon - és gépgyártató jó kereskedelmi kapcsolatok fűzik az iráni vasúttársasághoz. az elmúlt években több mint négyszáz nyitott, lapos vasúti teherkocsit vásárolt a társaság győriben. a közelmúltban újabb megrendelést irtak alá az iráni államvasutak és a győri gyár kereskedelmi szerveinek képviselői. az újabb üzlet értéke 1,5 millió dollár, amelynek fejében 50 vonat-kísérő kocsit gyártanak győriben. az óriási távolságok miatt iránban kísérő kocsikat közlekedtetnek amelyek egyúttal a vasúti személyzet pihenő helyéül is szolgálnak. a rendelésnek a győri gyár a jövő év végéig eleget tesz. /mti/

--

bb.15. sikeresen teljesíti lengyel exportját a magyar viscosagyár - bővítik az új pan üzemet

vid-ká/fé hgy

1973. november 27.

több mint egy vagon crumeron szál készül naponta a nyergesujfalui magyar viscosagyár legújabb szintetikus szálgyárában, a poliakrilnitril - közismerten pan - üzemben. az új termék, amelynek gyártását júliusban kezdték meg, a szintetikus szálak közül a legjobban hasonlít a gypjuhoz. zömét a köt-szövő, valamint a hurkolóipar hasznosítja. a crumeron szálát több hazai feldolgozó üzembe szállítják és minden harmadik napon lengyelországba küldenek egy vagon anyagot, a hungarotex közvetítésével lodz-ba, czeszochowába és wroclawba irányítják ezeket a szállítmányokat. a lengyel partner elégedett az új termékkel, minőségi reklamációt még nem kaptak a nyergesujfaluiak.

/folyt.köv./
8.40./fé

Tolozs

- 13 -

bb.15. / sikeresen ... folyt./fé

a lengyel szállítás a magyar-lengyel szintetikus szál gyártásszakosítás és szállítási megállapodások része. a két ország polieszter, illetve poliakrilnitril szálak cseréjén kötött hosszulejárati szerződést. lengyelország ugyanis nagy kapacitással rendezkedett be az ugynevezett polieszter szálak gyártására, ugyanakkor a számos textilipari készítésénél nélkülözhetetlen poliakrilnitril szálból csak kis mennyiséget állítanak elő. magyarországon fordított a helyzet. a nyergesujfalui üzemben 4600 tonna pan szálát készítenek évente. az olefin program megvalósításával a következő öt éves tervben előbb kétszeresére, majd ugyanebben a tervszakban az eredeti négyszeresére növelik a pan szálak termelését. így a magyar piac ebből a szálfajtából hosszú távon ki tudja elégíteni a lengyel igényeket. a szerződés mindkét fél számára előnyös. nyergesujfaluról az idén 500 tonna, jövőre 1900 tonna, 1975-ben pedig már 2100 tonna crumeron szálát küldenek ki.

az egyezmény magyarországra eső részének teljesítése teljes egészében a magyar viscosagyárra hárul. a hosszú távú terveknek megfelelően nyergesujfalun megkezdődtek a pan üzem bővítésének előkészületei. a magas fokozatú automatizált, a világszínvonalnak megfelelő technológiával dolgozó gyár épületeit már eredetileg úgy építették, hogy helyet tudjon adni még egy gépnek. így csak minimális építkezésre van szükség. bővíteni, korszerűsíteni kell azonban a vízművet, a szennyvíztisztító berendezést, a kazánházat és több más segédüzemet, amelyek nemcsak ezt a gyárat, de a vállalat többi gyárat is kiszolgálják. /mti/

bb.16. hazaérkezett a guineában járt magyar kormánydelegáció

k-don/fk/fé zs hgy 1973. november 27.

hétfőn a késő esti órákban hazaérkezett az a magyar kormánydelegáció, amely látogatást tett a guineai köztársaságban résztvevett a portugál agresszió feletti győzelem harmadik évfordulója alkalmából rendezett linnepszeg-sorozatban. a magyar delegációt amelyet dr. papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnöke vezetett - fogadta ahmed sekou touré, a guineai köztársaság elnöke. a küldöttség tagjai eredményes tárgyalásokat folytattak damantang camara belügyminiszterrel, abdoulaye touré külkereskedelmi miniszterrel, mamady keita oktatási, louis holie felsőoktatási, valamint síké camara tudományos és kutatásügyi miniszterrel. /mti/

10.05./fé

Tóth

- 14 -

bb.17. a lengyel parlamenti küldöttség megkoszorúta a magyar hősök emlékművét

t/bc/mm/fé hgy

1973. november 27.

a lengyel szejm küldöttsége - jan szydlak, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának vezetésével - kedden délelőtt a hősök terén megkoszorúta a magyar hősök emlékművét.

a koszorúzásnál jelen volt csikesz józsefné, a fővárosi tanács elnökhelyettese, gócsi miklós, az országgyűlés ipari bizottságának elnöke, s a külügyminisztérium, a honvédelmi minisztérium képviselői. ott voltak a koszorúzásnál tadeusz hanuszek nagykövét vezetésével a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének tagjai.

a koszorúzást követően a lengyel parlamenti küldöttség budapest nevezetességeivel ismerkedett. /mti/

--

bb.19. balesetek a fővárosban - az áldozatok idős emberek

gy/mm/fé hgy

1973. november 27.

a iii. kerületben, az árpádfejedelem utján egy kijelölt gyalogátkelőhelyen balogh sándor 33 éves budapesti lakos személygépkocsival elütötte budai józsefné 75 éves nyugdíjast, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. balogh sándor ellen eljárás indult.

a iv. kerületben a népköztársaság utja rippl rónai utca kereszteződésében lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen papp györgy 43 éves budapesti lakos személygépkocsival elütötte nagy pálné 74 éves nyugdíjast, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. papp ellen eljárás indult.

kerék józsef 80 éves budapesti lakos a xiii. kerületben a reitter ferenc utca és szegedi ut kereszteződésében szabálytalan helyen figyelmetlenül haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a xiv. kerületben a nagy lajos király utca és szugló utca kereszteződésében szabálytalan helyen figyelmetlenül haladt át az uttesten mézáros istvánné 75 éves nyugdíjas budapesti lakos és egy 132-es jelzésű autóbusz elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. /mti/

--

11.25./fé

Tóth

- 15 -

bb 18. halálos közlekedési balesetek

mm szb hgy

1973. november 27.

bács megyében petőfiszállás határában rálevics dusán 37 éves gépkocsivezető jugoszláv állampolgár autóbusszal figyelmen kívül hagyva vezetése közben elütötte a 75 éves gönczöl gábert, kiskunfélegyházi lakos gyalogost, aki sérüléseibe a helyszínen belehalt. a vezető ellen eljárás indult.

békés megyében csanádapáca és kaszaper között pónya tiber 26 éves békéscsabai lakos személygépkocsijával az utkanyarban megcsuszott és a vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsinak ütközött. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője és a tehergépkocsi utasa boros istvanné 38 éves csanádapácai lakos a helyszínen meghalt. a tehergépkocsi vezetője botyánszki pál 49 éves csanádapácai lakos és a személygépkocsi utasa huszár györgy 32 éves békéscsabai lakos életveszélyes sérülést szenvedett. kórházba szállították őket.

heves megyében hatvan és lőrinc között szabó józsef 24 éves lőrinci lakos személygépkocsijával figyelmen kívül hagyva vezetése közben elütötte a kivilágítatlan kerékpárján vele azonos irányban haladó szűcs Mihály 37 éves herédi lakost, aki a helyszínen meghalt. a személygépkocsivezető ellen eljárás indult.

szabolcs megyében zsarolyán községben kóczé miklós 31 éves helyi lakos kivilágítatlan kerékpárjával egy személygépkocsi elé esett, amely elgázolta. a kerékpáros olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

veszprém megyében hegyesd és zalahaláp község között hoffmann kálmán 21 éves géplakatos, sáskai lakos motorkerékpárjával szabálytalan kerülés közben elütötte a vele azonos irányban gyalogosan haladó nagy Jenő 22 éves nyirádi lakost; a baleset után a motorkerékpár vezetője és utasa kapai János 22 éves sáskai lakos segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a baleset következtében súlyosan megsérült nagy Jenő kórházba szállították, a rendőrség elfogta Hoffmann kálmánt és utasát és őrizetbevétel mellett indult ellenük eljárás. /mti/

--

11.30/szb

-16-

161157

bb.20. osztrák idegenforgalmi szakemberek győre

vid-ká/fé hgy

1973. november 27.

kedden délelőtt az ausztriában működő utazási irodák munkatársainak 60 főnyi csoportja érkezett Győrbe, hogy megismerkedjen a város és környék idegenforgalmi nevezetességeivel. az utazást az ibusz bécsi irodája szervezte. a háromnapos program során az idegenforgalmi szakemberek Budapest és a dumakanyar nevezetességeit is megtekintik. /mti/

--

bb.21. bevetésre készen a tiszai jégtörő flotilla

vid-ká/fé hgy

1973. november 27.

a szokatlanul hideg, fagyos novemberi időjárásban még nem álltak be a borsodi folyók, de az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság már bevetésre kész állapotban helyezte tiszai jégtörő flotilláját. az üzembe helyezést megelőző futópróbákat befejezték, sa tiszalöknél állomásozó jégtörő hajóhad bármikor ki-futhat.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság területén tíz éve állították üzembe az első jégtörőt. számuk azóta négyre emelkedett, s a nagy jégtáblák szétdarabolására egy segédjégtörővel is rendelkeznek. eddig a tiszán - záhony és tiszalök között - valamint a bodrog hazai szakaszán dolgoztak a hajók, az idén azonban a kiskörei vizlépcső jégvédelmét is ellátják. /mti/

--

bb.22. ünnepi előkészületek - megkezdték a tokaji borok palackozását

vid-ká/fé hgy

1973. november 27.

a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát mádi üzemében kedden megkezdtek a karácsonyi asztalra szánt borok palackozását. a félautomata gépsorokon az idén mintegy másfélmillió palackot töltenek meg a zárt borvidéken termelt és iskolázott borokkal. tizenhét különböző borfajta között válogathatnak a vásárlók. a fogyasztók izlését figyelembe véve a korábbi éveknél nagyobb mennyiségben hoznak forgalomba nemesborokat. a hagyományos hosszúszunyaku, fehér színű tokaji üvegekbe töltik a három és öt putnyos asszút, az édes-és a száraz számorodnit. zöld színű rajnai palackokban hozzák forgalomba a tájjellegű asztali borokat, így a négy éves tokaji ó-furmintot, amelyet az egykori rákoczi pinceágaiban kezeltek, továbbá a tolcsvai édesfurmintot. jelentős mennyiségben palackoznak a tokaj-hegyaljai különlegességnek számító muskotályos borokból is.

az első tételek szállítását a közeli napokban megkezdik. /mti/

--

11.54./fé

10 1250

- 17 -

bb 23. 1,200.000 sertés a szakosított telepekről - befejezés előtt a sertéshus-program első szakasza

i 1/mm szb ie hgy

1973. november 27.

az 1968-ban megkezdődött sertésprogram helyzetéről kért tájékoztatást a mém-ben az mti munkatársa.

a sertésprogram - mint ismeretes - jelentős támogatást biztosított a gazdaságoknak az iparszerű sertéstelepek építéséhez. a termelők éltek a lehetőséggel; az iparszerű telepek létesítése időközben a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság egyik legnagyobb fejlesztési akciója lett. az új telepek tavaly közel 800 ezer, idén pedig körülbelül 1,2 millió hízott sertést bocsátanak ki, s ha elérik a teljes kapacitást, közel 2,5 millió hízót adnak az országnak. az idén az végéig várhatóan 275 új szakosított sertéshizlalda működik majd az országban, s 1974-ben további 14 kényszül majd el, ami egyúttal azt is jelenti, hogy a korszerűsítés első szakasza lezárul.

azzal kapcsolatban, hogy a telepek indítása nem volt mindenhol zavartalan, a mém illetékesei elmondották: az áremelkedések és más okok miatt megnövekedett beruházási költségek meghaladták a beruházó gazdaságok egyrészének teherbíróképességét. az új létesítmények hitelterhei általában nagyok, és ezek sok esetben egyáltalán nem, vagy csak nehezen fedezhetők a többlet termelésből származó jövedelemből. mindez megnehezíti a zavartalan indulást, a telepek „benépesítését”, a takarmányellátást és a szükséges forgóeszközök biztosítását. a mém, a pénzügyminisztérium és a magyar nemzeti bank augusztusban széleskörű felmérését kezdeményezett a szakosított telepek átmeneti, pénzügyi gazdálkodási problémáinak rendezésére. a felmérések a napokban zárultak le és feldolgozásuk folyamatban van; összegezik a telepek beruházásával és üzemeltetésével kapcsolatos hiányosságokat, az esetleges takarmányozási problémákat, a szakemberellátottság helyzetét stb. a mém-ben azt tervezik, hogy a gazdálkodási nehézségek megszüntetésével egyidőben az új telepeken kijavítják a szakmai hiányosságokat is: csökkentik az építészeti és technológiai változatok számát, zavartalanná teszik a táp- és koncentrátum-ellátást és kialakítják az optimális takarmányhasznosítást elősegítő takarmányrecepteket. emellett biztosítani kell a jelenleginél ésszerűbb munka- és üzemszervezési feltételek kialakítását, enélkül ugyanis az eredmények nem érik el a várt szintet.

/folyt.köv./

-18-

bb 23. /1,200.000... 1. folyt./-szb

a mém folyamatosan figyelemmel kíséri a termelésfejlesztő munkát és támogatja azokat az intézményeket, vállalatokat, amelyek a következő időszakban a legígéretesebb sertéstartási technológiákat dolgozzák ki. további rendszeres fejlesztésre van ugyanis szükség ahhoz, hogy a termelők a lakosság növekvő igényeit magas szinten elégíthessék ki.

az elmúlt időszakban lefékeződött a beruházási program, az indokoltnál nagyobb mértékben csökkent a beruházási kedv. ez gondot okoz; elsősorban azért, mert 1975-ig, illetve 1980-ig a fejlesztési koncepciók a sertésforgalmazás további felfutásával számolnak. 1973-ra tervezett 875 ezer tonnás sertéshus-termelést jövőre már egymillió, 1980-ra pedig körülbelül 1,2 millió tonnára kell növelni. amennyiben a gazdaságok nem indítanak újabb beruházásokat előfordulhat, hogy nem lesz elegendő férőhely az 1980-as előirányzat megvalósításához, hiszen ez a jelenleg működő korszerűtlen telepek egyrészét folyamatosan fel kell számolni.

a minisztertanács nemrégben tárgyalta a sertéstenyésztés jelenlegi helyzetét és a következő években várható fejlődését, és - mint ismeretes - állást foglalt az iparszerű termelési forma további bővítése mellett. a mém - ennek megfelelően - továbbra is támogatást nyújt a sertéshus-termelő-telepeket létesítő gazdaságoknak.

a sertéshus termelés további fejlesztése - mindent egybevetve jól megalapozott. idén is kedvező a sertésállomány alakulása. 1973-ban átlagosan 7,6 millió, 1980-ra pedig várhatóan nyolc millió sertés lesz az országban. az idei 4,9 milliós felvásárláshoz képest jövőre 6 millió, 1975-ben, a tervidőszak utolsó évében 6,3 millió, 1980-ban pedig 8,2 millió hízósertés felvásárlásával számolnak. a kedvező állomány-pozíció kiegyenlített hazai sertéshus-ellátást tesz lehetővé, s a továbbiakban is zavartalan lesz a sertéshus-forgalmazás. /mti/

12.08/szb

-20-

bb.24. időjárásjelentés

fé

1973.november 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. november 27. kedden
12 órakor:

hideg szeles idő.

szárazföldünk időjárása továbbra is változékony. északkelet-európa fölött nagy kiterjedésű ciklon helyezkedik el, amelynek hatására ott, valamint a skandináv-félszigeten többfelé havazik. az óceán felől érkező enyhe és sarkvidéki eredetű hideg légtömegek találkozása a brit-szigetek, valamint nyugat-európa középső része fölött történik, így ezeken a területeken is sok helyen havazik. a földközi-tenger felől a balkán-félszigeten át a fekete-tenger térsége felé enyhe, nedves levegő áramlik, hatására ezen a vidéken is csapadékos az időjárás. délnyugat-és közép-európa fölött átmenetileg nyugalomba jutott a légkör, ezért itt felszakadozott a felhőzet, és a havazás megszűnt.

hazánkban hétfőn borult idő volt. az ország északkeleti része kivételével, már a reggeli óráktól kezdve, többfelé esett az eső, havas eső, amely fokozatosan havazásba ment át. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában 5 mm alatt maradt, de a dunántul déli részén meghaladta az 5-10 mm-t. sőt szigetvárról 13, somogy szobról, letényről és homokszentgyörgyről 14, nagykanizsáról 16 mm-t. jelentettek. a hőmérséklet napközben 0 - plusz 6 fokig emelkedett, ma hajnalra általában mínusz 1, mínusz 5 északkeleten mínusz 6, mínusz 9 fokig hűlt le a levegő. délelőtt nyugaton változóan felhős, keleten derült volt az ég. egy-két helyen kevés hó esett. a hőmérséklet 11 órakor mínusz 4, plusz 3 fok között váltakozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 2,8 fok volt, 0,1 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, mérsékeltlen süllyed.

várható időjárás szerda estig: változóan felhős idő, szórványosan kialakuló megismétlődő kisebb havazással. mérsékelt, időnként élénk, szerdán napközben helyenként megerősödő északnyugati, északi szél. hideg idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 4, mínusz 9 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 0 fok körül. /mti/

* a duna vizállása budapestnél: 24I
12.58./fé - 20 -

1013²⁰

bb.25. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke november 27-én
13 óráig:
fé se 1973.november 27.

1. munkásművelődés
  2. a kezes a pest megyei tanács
  3. taneszköz-ellátás
  4. kék vércsék
  5. sztojan radev nyilatkozata
  6. iskolai testnevelés
  7. xxii. kerületi iparvállalatokról
  8. ujitások
  9. kazincbarcika és bulgária kapcsolatai
  10. tógazdasági rekord
  11. társadalmi munkaakció szfvárott
  12. otp fiók a tsz-ben
  13. bauxitkutatás
  14. győri vonatkisérő kocsik
  15. a viscosa exportja
  16. hazaérkezett guineából a kormánydelegáció
  17. koszoruzás
  18. balesetek
  19. balesetek a fővárosban
  20. osztrák idegenforgalmi szakemberek győrről
  21. jégtörő hajók
  22. tokaji borok palackozása
  23. sertéshus-program
  24. időjárás
  25. hírjegyzék
- /mti/

--

bb.28. speciális ovibusz készült el a székesfehérvári ikarus gyárban

vid-ká/fé hgy

1973.november 27.

különleges autóbuszt készített az ikarus karosszéria, és járműgyár kísérleti üzemének kollektívája: 105 apróság szállítására alkalmas ,, ovibuszt,, a kék-fehér színű ik 255 típusu panoráma-autóbusz belsőterét a kicsinyek igényeinek megfelelően alakították ki. megemelték a padlóvázat, az ablakoknál, kétsoros kapaszkodót szereltek fel. a mini üléses, korszerű járművet a magyar rádió és televízió megrendelésére készítették. /mti/

--

13.03./fé

1013²⁰

- 21 -

bb 26. a szövetkezeti gazdálkodás fontos tényezője a szocialista brigádmozgalom - tsz-brigádvezetők tanácskozása zalaegerszegen

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

az észak-zalai termelőszövetkezetek területi szövetségéhez tartozó termelőszövetkezetek szocialista brigádvezetői tanácskoztak kedden zalaegerszegen. mint megállapították a szövetséghez tartozó 3 járás területén működő közös gazdaságokban 141 brigád versenyez a szocialista cím elnyeréséért. versenyük eredménye a mezőgazdasági termelés növekedésének ütemében mérhető le. a tanácskozáson hangsúlyozták: a szocialista brigádmozgalomnak nagy szerepe van a közösségi érzés erősödésében, az emberek gondolkodásának átalakulásában. új társadalmi értékmérő alakul ki a községekben: a munka és a társadalmi tenniakarás, a közösségért végzett munka ad rangot. egyöntetű volt az a megállapítás, hogy a szocialista brigádmozgalom a szövetkezeti gazdálkodás fontos tényezőjévé vált. /mti/

--

bb 27. próbaüzem a sió-torkolati münél

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

kedden megkezdődött a gemenci erdő keselyüsi részén több mint háromszázharminc millió forint beruházással felépített sió-torkolati mű próbaüzemelés. öt héttel ezelőtt már átkeltek az első hajóegységek az új zsiliprendszeren, akkor az olajhidraulikai és elektromos vezérlésű mozgóberendezéseket vizsgáltatták. most a hajózsilip különleges billenőhidját és az egész torkolati mű gyakorlati működését vizsgálják. kedden elsőként a gemenci állami erdő - és vadgazdaság hajóit zsilipelték át, hogy elszállítsák a siómenti depókban tárolt fát.

a próbaüzemelés négy hétig tart, a viziterv által kidolgozott program szerint. az alapos próba és a tökéletes szabályozás után veszi át a leendő üzemeltető, a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság szakaszárdi szakaszmérnöksége a duna áradásai ellen védelmet nyújtó és a mezőgazdasági öntözés lehetőségeit kiszélesítő torkolati művet. a nagy zsiliprendszert előreláthatólag a jövő év tavaszán adják át véglegesen rendeltetésének.

--

-22-

bb 29. emlékezés fürst sándorra

t ro/pá szb zs hgy

1973. november 27.

kegyeletos emlékezés színhelye volt kedden a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonja: születésének 70. évfordulója alkalmából megkoszorúzták fürst sándornak, az illegális kommunista mozgalom egyik vezetőjének, a munkásmozgalom mártirjának sir-emlékét.

a hamvait tartalmazó urnánál az mszmp központi bizottsága nevében párdi imre és dr. deák livia, a kb tagjai; a budapesti pártbizottság részéről szabó piroska, a budapesti pártbizottság tagja és petrák ferenc, a viii. kerületi pártbizottság első titkára; hozzátartozói nevében testvére fürst zoltán és családja; és a xvii. kerületi fürst sándor középiskola nevében az igazgató, a párttitkár és a kisz titkár helyezett el koszorút. /mti/

--

bb.30. befejezte munkáját a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének vii. kongresszusa

t/nm/mm/zs/fé hgy

1973. november 27.

a referátum fölötti vitával folytatta munkáját a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének vii. kongresszusa. kedden az amerikai uti pártiskolában a felszólalók az oktatás helyzetével, problémáival foglalkozva megállapították, hogy bár általában lényeges előrehaladás tapasztalható, sok iskolaigazgató akad még, aki az anyanyelvi oktatás csak mellékes munkaterületnek tekinti. gondot okoz, hogy a nyelvszakos pedagógusok egyrésze - önképzés, illetve továbbképzés hiányában - az irodalmi szerb-horvát nyelvet eléggé gyengén beszéli. ugyanakkor a főiskolát végzett délszláv nyelvszakos fiatalok más területeken vállalnak állást. szóváltatták azt is, hogy kevesen jelentkeznek óvónő és tanítóképző intézetbe. sokan dicsérték a pécsi tanárképző főiskola délszláv tanszékének munkásságát. jóllehet az itt végzett hallgatók közül sokan nem nemzetiségi iskolában helyezkednek el, a szerb-horvát pedagógusok zömét mégis ez a tanszék biztosítja.

a szövetség népműveléssel összefüggő tevékenységéről is sok szó esett a vitában. a felszólalók rámutattak, hogy előtérben álló feladat a közművelődés sajátos eszközeivel és lehetőségeivel elősegíteni az általános közművelődési célok megvalósítását. a működvelő művészeti csoportok, klubok munkáját jobban össze kell hangolni. gondoskodni kell megfelelő színvonalu műsoranyaggal való ellátásukról, s nem elhanyagolható feladat az országos vagy tájjélegű nemzetiségi kulturális akciók, körutak, vendégtételek megszervezése.

/folyt.köv./
13.30./fé

- 23 -

változatbanul

14.35

bb.30./ befejezte munkáját .. folyt./fé

a vitában résztvevők külön kiemelték, hogy figyelemre méltó az anyanyelvet fejlesztő színjátszó csoportok, irodalmi színpadok, énekkarok tevékenységének kibontakozása. egyes csoportok fejlődését hátráltatja az irodalmi nyelv hiányos ismerete, de máris akadnak olyan dicsőre méltó kezdeményezések, amelyek a különböző műsorokkal fokozatosan közelítik a helyi tájnyelvet az irodalmi nyelvhez. megemlítették, hogy a magyarországi nemzetiségek központi táncgyűjtése az utóbbi években számos, a hazai délszláv folklór ihlette művészeti igényű produkciót mutatott be. a szövetségnek több fellépési alkalmat kellene biztosítani számukra a magyarországi délszláv községekben.

a hozzászólók közül többen aláhúzták a népművészet ápolásának, gyűjtésének, megőrzésének fontosságát. folyamatosan kell gondoskodni a még élő szerb, horvát és szlovén hagyományok gyűjtéséről, feldolgozásáról és felhasználásáról. ehhez jelentősen támogatást egy délszláv múzeum létrehozása, amely átfogná és irányítaná a területi múzeumok gyűjtőmunkáját.

a vita lezárása után került sor a szövetség alapszabályzatának módosítására, majd megválasztották az országos választmány 60 tagját, s munkabizottságokat alakítottak.

/folyt.köv./

bb 31. megkezdte munkáját a 111. Lakásépítési konferencia

t sb/tr szb ie szb hgy

1973. november 27.

az országban jelenleg 218.000 család várja a tanácsokhoz benyújtott lakáskérelmének kedvező elintézését, pedig az 1960-ban elfogadott 15 éves lakásfejlesztési terv végrehajtása során az utóbbi 12 évben már 775.000 lakás épült, s ebből tavaly 90 000 amelyre még soha sem volt példa hazánkban. az eddig szerzett kedvező tapasztalatok és a felszínre került problémák sokoldalú megvitatására, egységes szemlélet kialakítására és a feladatok meghatározására rendezték meg a 111. Lakásépítési konferenciát, amelyet kedden nyitott meg a technika házában dr. Trautmann rezső, az építőipari tudományos egyesület elnöke. a kétnapos tanácskozáson megjelent bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, román pál, az mszmp kb osztályvezetője, továbbá az építésügyi ágazat számos gazdasági és társadalmi szervezetének vezetője, s többszáz tervező, kivitelező, beruházási és tanácsai szakember.

szilágyi lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes tartott vitaindító előadást. utalt arra, hogy az 1961-1975 közötti évekre szóló 15 éves lakásfejlesztési terv, az egymillió lakás felépítése várhatóan túlteljesül, de még nem jelenti az igények teljes kielégítését, mert az urbanizáció gyorsulását a városi lakásépítés üteme nem követte. /folyt.köv./

-24-

ebb 31. /megkezdte... 1. folyt./-szb

reálisan számolni kell azzal, hogy a lakáskérdés megoldása a számítottnál hosszabb idő alatt - és csak a népgazdaság fejlődésével összhangban - lehetséges. ezért különösen fontos, hogy megfontolt tervezéssel, beruházási előkészítő munkával használja ki az ország a rendelkezésére álló anyagi, műszaki erőforrásokat, és - ami éppen olyan fontos - az építési területeket is. az új lakótelepek előkészítésében, előzetes közművesítésében ugyanis komoly gondokat okoz, hogy mind kevesebb a kedvező adottságú építési terület, ami lassítja az előkészítést, mivel a beruházási költségeket. ezért jelentős, hogy kibővült a városrendezési terv-tanácsok feladatköre, s így e testületek nemcsak a rendezési tervek véleményezésével, hanem a beruházási programok alapszabályzatát jelentő beépítési tervek részletes megvizsgálásával is sok segítséget nyújthatnak a tanácsoknak a leggazdaságosabb megoldások kiválasztásában, a túlzott igények és költségek megakadályozásában. kétségtelen, hogy az építési területek egy részénél régi épületeket kell lebontani, hogy helyet adjanak az újabbaknak, mégis arra kell törekedni, hogy elkerüljék a még gazdaságosan fenntartható épületek lebontását. a lakásigénylők kérelmének teljesítését lassítja, ugyanis, ha sok régi épületet bontanak le, hiszen az onnan elköltöztetett családokat is lakáshoz kell juttatni.

az utóbbi időben már előfordult, hogy a tanácsok egy része a legkedvezőbb beépítési megoldás kiválasztása érdekében több változatban készített programot a különböző tervező vállalatokkal. egyes tervező irodák azonban a tanácsokkal kialakított kapcsolataik meglazulásaként fogták fel, s így nem nézték jó szemmel ezeket a törekvéseket. az építésügyi és városfejlesztési minisztérium viszont nagyon fontosnak tartja a többváltozatos tervezést, és elítéli azokat a tervező vállalatokat, amelyek nehézségeket gördítenek e gazdaságos, megfontolt előkészítő munka elé. egyébként a minisztérium most olyan nyilvántartási rendszer kialakításán dolgozik, amelynek alapján nemcsak az egyes lakóházak, hanem az egész lakótelep beruházási költségeiről megbízható áttekintéshez juthat, s így ellenőrizheti a beruházókat, hogy a lakásépítésre előirányzott beruházási összegeket rendeltetésszerűen és gazdaságosan hasznosítják-e.

az építési költségek és árak stabilizálása érdekében szorgalmazza a minisztérium, hogy a házgyári paneles építésnél alkalmazott vállalati árjegyzék-rendszert kiterjesszék az egyéb korszerű építési módszerekre is. /folyt.köv./

13.48/szb

-25-

14.35

We 14.35

bb 31. /megkezdte... 2. folyt./-szb

bevonják a vállalati árjegyzékbe a lakótelepek járulékos létesít-
ményeit, a kommunális épületeket is. az építési területek gazda-
ságos kihasználása érdekében pedig a minisztérium a tanácsokkal
együtt szorgalmazza, hogy a családi házas lakótelepek is a terüle-
tet jól kihasználó módon, - sor-, láncházak, és egyéb korszerű
telepítési módszerrel épüljenek. különösen nagy figyelmet szentel-
nek a többszintes társasházi lakótelepeknek, s ezért éppen olyan
gondosan kell előkészíteni ezeket az építési területeket, mint az
állami erőből építendő új városrészek helyét.

a kétnapos tanácskozáson öt vitaindító előadás és 13 korre-
ferátum alapján vitatják meg a szakemberek a lakásépítés fejlesz-
tésének legfontosabb feladatait. /mti/
--

bb.32. a ,, szép, tiszta, virágos budapestért,, mozgalom legjobb
aktivistáinak kitüntetése

t-don/fk/zs fé hgy 1973.november 27.

a ,, szép, tiszta, virágos budapestért,, centenáriumi moz-
galomban kiuntették a kimagasló eredményeket elért társadalmi
aktivistákat és kerületeket. kedden a fővárosi tanács klubjában.
a két évvel ezelőtt meghirdetett mozgalom értékeléséből kitünt,
hogy budapest lakói, a fővárosi gyárak és üzemek dolgozói, a tan-
intézetek diákjai, élükön a kisz-fiatalokkal, szép kezdeményezé-
sek egész sorát valósították meg a 100 éves budapest szebbéte-
léért, csinosításáért. mindenütt fokozott gondot fordítottak a
tisztaságra, a fák, a növények, a parkok és játszótérek védelmére,
miemlékek megóvására.

a centenárium jegyében 1972-ben 30 ezer aktivista tevé-
kenykedett a mozgalomban. az idén már több, mint 200 ezer fővárosi
lakos, üzemi dolgozó és kisz-fiatal segítette a helyi célok megva-
lósítását. az önkéntesek munkáját segítették, támogatták a külön-
böző társadalmi szervezetek és vállalatok is.

az elmúlt két esztendőben a széles körű összefogás eredmánya-
ként 60 játszótérrel és 60 parkkal gazdagodott a főváros. a ii.,
a ix., a xiii. és a xix. kerületiek a szabad idő hasznos eltöl-
tésére erdei tornapályát építettek. a szép, tiszta jelzót a lakó-
házak 84 százaléka, a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek
85 százaléka, az oktatási intézmények több mint 90 százaléka ér-
demelte ki.

/folyt.köv./
14.50./fé

- 26 -

14
45

bb.32. /a ,, szép budapestért...folyt./fé

a ,, szép, tiszta, virágos budapestért,, versenymozgalomban
első díjat nem adtak ki. két kerület, rákospalota és csepel meg-
osztva kapta a második díjat - egymillió- egymillió forintot.
a xv. kerületiek különösen a közös szépítési, tisztasági
akciók szervezésében jeleskedtek; a xxi. kerületiek a társadalmi
munkában.

a iii. díjat - 500-500 ezer forinttal - szintén két város-
rész, józsefváros és kőbánya kapta. mindkét kerület a ,, tisztaság,,
jelző jegyében szervezte akcióit.

az ünnepségen összesen 19 aktivistának nyújtották át a
,, szép, tiszta, virágos budapestért,, emlékplakettet. /mti/
--

bb.33. ülést tartott az országos mezőgazdasági fajtaminősítő tanács

t/jf/gg/ie/fé hgy 1973.november 27.

kedden a mémben váncsa jénő miniszterhelyettes elnökletével
ülést tartott az országos mezőgazdasági fajtaminősítő tanács,
amely a fajtakísérleti intézet előterjesztése alapján 14 növényfaj-
ta minősítését, 11 fajta forgalomba hozatalának engedélyezését,
öt fajta minősítésének törlését, valamint négy állatfajta minő-
sítését tárgyalta meg.

az őszi buzatermesztés fejlesztésére minősítést kapott
a kiváló állóképességű gk-3 fajta, a telet és a szárazságot jól
tűrő kompolti-4 őszi buza és a kiváló sütőipari tulajdonságokkal
rendelkező martonvásári-3 őszi buza. a több mint 30 éve minősített,
a köztermesztésben jelenleg igen elterjedt, de a korszerű agro-
technikának már nem megfelelő lédeci béta ősziárpa minősítését a
tanács visszavonta / helyette más, korszerű fajták állnak a
termelők rendelkezésére. /

első ízben minősített a bizottság szelektált jonathán-almát,
mégpedig a jonathán m-40 és a jonathán m-41 -t; ezek részben jobb
termőképességükkel, másrészt megfelelő színeződésükkel tűnnek
ki a fajtaválasztékból. a bizottság egyéb szántóföldi és takarmány-
növényeket is minősített, új disznóvénnyeket és gyümölcsöket
bírált el.

,, államilag elismert,, minősítési fokozatot adott a kiváló
tulajdonságokkal rendelkező tetra sl tojóhibridnek, a tetra l
hibridnek és a fehér gyöngy-nyulhibridnek. előzetes elismerést
kapott a tetra s sertéshibrid, amelynek tenyésztésanyagára iránt
máris komoly érdeklődés mutatkozik a nyugati piacokon. /mti/
--

14.18./fé

- 27 -

14
45

bb 34. megkezdődtek a jövő évi mezőgazdasági termelési szerződéskötések - ülést tartott az operatív bizottság

t jf/gg szb ie hgy

1973. november 27.

kedden a mém-ben ülést tartott az időszerű mezőgazdasági munkák szervezésére létrehozott operatív bizottság. megállapította: az időjárás továbbra is kedvez az őszi betakarítási munkáknak, és így a termények behordásánál már nem sok tennivaló maradt hátra a földeken. a kukorica és a cukorrépa kivételével valamennyi növény betakarítása befejeződött. a kukorica termőterületének 98 százalékáról törték már le a csöveket. ennél is előbbre tart a cukorrépa felszedése; a termőterületnek már csak fél százalékán kell végigmenniük a betakarító gépeknek, jól halad a mélyszántás, a kijelölt terület csaknem háromnegyed részén készítették már elő a talajt a tavaszi munkákhoz, 600 000 hektáron azonban még az év hátralevő részében munkájuk lesz a traktorosoknak. megkönnyíti a mélyszántást, hogy az ország nagyobb területei kaptak esőket az elmúlt napokban, a talaj a dunántúlon és az északi hegyvidéken kellőképpen fellazult, s így a mélyszántó brigádok könnyebben boldogulnak.

az őszi vetések csaknem mindenütt befejeződtek. a bevetett terület és az országos szükséglet között megfelelő összhang alakult ki; még egyetlen évben sem sikerült ennyire a tervnek megfelelően kialakítani a vetésterületet. a népgazdasági előirányzat 1974-re például búzából 1 millió 270 ezer hektárral volt számolt, az üzemek eredeti terve 1 millió 326 ezer hektár volt, amit ezer hektárral még túl is teljesítettek. az ősziárpa termőterülete szintén alkalmazkodik a várható szükséglethez, ugyanugy mint a rozs és a triticales-földek nagysága.

a bizottság szerint a jövő évi szerződéskötések jó ütemben kezdődtek el, s az elmúlt évhez képest idén a megállapodások gyorsabban jönnek létre. a szerződéses feltételekről az illetékesek jelenleg még tárgyalásokat folytatnak. néhány állati termékénél, illetve növényi terménynél azonban már rendelkezésre állnak az első adatok; ezek szerint a vágósertés-szerződéskötés eddig a tavalyinál kedvezőbben alakult, 20 százalékkal nagyobb állományra akadt eddig szerződéses partnere a felvásárló vállalatoknak.

/folyt.köv./

-28-

F 15 05

bb 34. /megkezdődtek... 1. folyt./-szb

/némi gondot jelent, hogy a háztáji gazdaságok - ahol a sertésállomány több mint felét tartják - egyelőre nem ajánlottak fel az 1972-73. évinél nagyobb kínálatot, ezen a helyzeten a szerződések szorgalmazásával változtatni akarnak a vállalatok./ a cukorrépa-szerződésekkel is előbbre tartanak, mint tavaly ilyenkor, s ezer hektárral nagyobb termőterületre kötöttek eddig többéves szerződést. mindent egybevetve az előirányzott terület csaknem 93 százaléka „papíron”, már a cukorrépa-termesztők rendelkezésére áll, 8.000 hektárra azonban még szerződéses partnert vár a cukoripar. a tavalyinál előbbre tartanak eddig a dohánytermelési szerződések kötésével is. gyümölcs, zöldség-és burgonya-szállításra is aláírták már az első megállapodásokat. különösen kedvezően alakultak eddig a konzervipari szerződések. /mti/

--

bb 35. kiránduló központ modellje a pilisben - „zsürizik”, a parkerdő új berendezéseit

vid-ká szb hgy

1973. november 27.

munkához kezdett a pilisi állami parkerdőgazdaságban az állami erdőrendezőség erdőfelügyelősége. ezzel kezdetét vette a parkerdő 1973. évi új létesítményeinek műszaki átadása. a zsürizés több hetet vesz igénybe, hiszen mindent a helyszínen tekintenek meg.

az idén a legtöbbet, tizenkétfélmillió forintot, új erdei autópályák, parkolók építésére, a régi korszak korszerűsítésére költöttek. most már könnyen megközelíthetik az autós turisták is az olyan közkezdvelt kirándulóhelyeket, mint a pilisszentkereszti szurdok völgy, vagy a visegrádi apátkuti völgy. ez utóbbi ut vezet majd ahhoz a vadaskerthez, amelynek építését jövőre kezdik meg. új utakat építettek a gyalogos turistáknak is, ezenkívül asztalokkal, padokkal, esőbeállókkal gyarapodott a pilis „leltára”.

a pilismaróti ugynevezett hoffmann kunyhónál modern erdei kiránduló központ modelljének kialakításához kezdtek. a múlt századbeli házikóban emléktárgyakat árulnak majd, a körülötte levő, használaton kívüli épületeket menedékháznak, étkezősnek alakítják át. viszonylag olcsón, mintegy 3-4 millió forintos költséggel, sokféle célra alkalmas kiránduló centrumot hoznak létre. /mti/

--

14.30/szb

-29-

F 15 05

bb.36. diákcsere vas és a bulgáriai razgrad megye között

vid-ká/fé hgy 1973.november 27.

vas és bulgáriai razgrad megye tiz éves testvéri együttműködése újabb állomásához érkezett: megállapodás született diákok cseréjéről a nyári termelési gyakorlaton. a szombathelyi latinka sándor gépipari szakközépiskola és a razgradi petőfi nevét viselő hasonló szakközépiskola tanulói utaznak majd egymás tanintézetének műhelyébe gyakorlatra.

a két, nagyjából hasonló adottságu megye között széleskörű kapcsolatok alakultak ki. számos szakma képviselői fordultak meg bulgáriában, illetve vas megyében. a vasiak elsősorban a zöldség és gyümölcsstermesztés, a razgradiak az állattenyésztés terén tanulhatnak egymástól. a tapasztalatokat napi munkájukban hasznosítják a partnerek. közvetlen kapcsolat jött létre több termelőszövetkezet, továbbá állattenyésztő és zöldségtermesztő között. elevenek a kapcsolatok kulturális területen is./mti/

bb.37. a zalakarosi termálfürdő első gyógyüdülője

vid-ká/gne/fé hgy 1973.november 27.

a zalakarosi termálfürdő területén kedden átadták a vasutas dolgozók 80 ágyas új gyógyházát, a termálfürdő első gyógyüdülőjét. a szállodából kialakított üdülőben reumatikus megbetegedésben szenvedő vasutasok részesülnek melegvizes kezelésben. a zala megyei tanács tervei szerint 1975-ben fedett fürdő épül zalakaroson, amely közvetlen kapcsolatban lesz majd a máv/gyógyintézményével.

/mti/

--

14.38./fé

- 30 -

15.15

bb 38. a tit budapesti matematikai szakosztálya

1973. november 27.

fk szb zs hgy

közli, hogy a november 28-án délután 6 órára hirdetett bolyai jános emlékest elmarad. /mti/

--

bb 39. elhunyt molinári kosztáné

vid-fm szb hgy

1973. november 27.

molinári kosztáné, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa november 26-án 87 éves korában elhunyt. hamvasztás előtti bucsuztatása november 29-én, csütörtökön 14 órakor lesz a miskolci Mindszenti temetőben.

az mszmp miskolci városi bizottsága,
miskolc megyei város tanácsa

/mti/

--

bb.40. a fővárosi operettszínház igazgatósága

k szó/gg/ok hgy

1973. november 27.

közli, hogy a december 8-ára tervezett „balett 73.” című bemutatóra - technikai okok miatt - egy későbbi időpontban kerül sor./mti/

---

bb.42. kitüntetés életmentésért

vid/fm/ok hgy

1973. november 27.

amint a sajtó hírül adta, ez év nyarának elején a 47. számú uton, debrecen és mihályfalva között szívroham következtében a menetrend szerint közlekedő autóbusszon meghalt a debreceni 6. számú volán 26 éves gépkocsivezetője. a 65 utast szállító autóbust buzási jánosné forgalmista állította meg; gyors közbeavatkozással, a kormánykerék elfordításával megakadályozta, hogy a jármű egy fának rohanjon.

buzási jánosné példamutató helytállásáért az „életmentő” emlékéremmel tüntették ki, amelyet dr.ambrus istván, a hajdu-bihar megyei tanács elnöke adott át./mti/

15.10/ok

- 31 -

15.40

bb.41. az ország legnagyobb tésztagyára lesz s gyermekyi

vid/fm/ra hgy

1973.november 27.

a korszerű, magas fokon automatizált hazai tésztagyarak közül a nemrég átadott kalocsai üzem a legnagyobb. évi 480 vagonos termelésével azonban nem sokáig élvezheti elsőbbségét. ugyanis gyermekien már bővítik a jelenleg évi 427 vagon száraztésztát gyártó üzemet. az évi 750 vagonos termeléshez szükséges gépek kedden megérkeztek az olaszországi pavan cégtől. a 17 millió forintos bővítés nagy részét a berendezésekre fordítják. a termelőcsarnokot ugyanis már eredetileg úgy építették, hogy egy harmadik gépsor is elférjen benne. így most csak a pártteret, a szociális helyiségeket kell megnagyobbítani.

a petőfi termelőszövetkezet központjában működő üzem két évvel ezelőtt a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem összefogásával jött létre. akkor a tsz, a fővárosi sütőipari vállalat és a tatabányai generál kiskereskedelmi vállalat fedezte a beruházási költségeket. most a beruházási összeg zömét a tsz adja saját fejlesztési alapjából. a generál, amelynek eddig jóval kisebb volt a részaránya, mint a sütőipari vállalaté, bankhitelből teremti elő a többi fedezetet. természetesen a tiszta haszonból a beruházott összeg arányában részesülnek a tagok. a gépek vásárlásához igénybe vett devizahitelt export révén fizetik vissza. a kibővített gyár termelési értéke megközelíti majd az évi 110 millió forintot.

a tésztaüzemet eddig is a tsz látta él tojással. most a 750 vagonos kapacitáshoz évi 21-22 millió darab tojásra lesz szükség. ennek megfelelően a petőfi 90.000-100.000 darabosra bővíti eddigi 70.000-es tojófarmját./mti/

--

bb.43. orosz építőművészeti kiállítás nyiregyháza-sóstón

vid/fm/ra hgy

1973.november 27.

a hazafias népfrent és a közalkalmazottak szakszervezete szabócs-szatmár megyei bizottságának rendezésében kedden nyiregyháza-sóstó fürdőn, a megyei tanács oktatási intézetében ünnepélyesen megnyitották „ az orosz építőművészet évezrede „ című tárlatot. a kiállítás nagyméretű, szíves fényképeken mutatja be az orosz építőművészetet kialakulásától napjainkig./mti/

--

15.40/ra

-32-

F 16.20

bb.44. országos dohánytermesztési tanácskozás nyiregyháza

vid/fm/ra hgy

1973. november 27.

termelő és feldolgozó gazdaságok, vállalatok, szakembereknek részvételével országos dohánytermesztési tanácskozást tartottak kedden a nyiregyházi dohányfermentálóban. a tanácskozáson csehszlovák szakemberek és a mem képviselői is részt vettek. a tanácskozást, amelynek célja a dohánytermesztés komplex fejlesztésére hozott 1971. évi kormányhatározat végrehajtásának, problémáinak elemzése, a további feladatok megbeszélése volt, dr. móger jános, a dohányipari vállalatok trösztjének vezérigazgatója nyitotta meg. ezt követően riskó györgy, a trösztosztályvezetőhelyettese a dohánytermesztés gépesítésében, korszerűsítésében elért eredményekről, gulyás jános, a nyiregyházi dohánybeváltó vállalat főagronómusa a partneri kapcsolatok alakulásáról tartott vitaindító előadást.

a megnyitó és a vitaindító előadásokból kitűnt, hogy a kormányhatározat eredményeként jelentős előrehaladás történt a dohánytermesztés korszerűsítésében, amelynek célja a kézi munkaerő gépekkel történő helyettesítése, a hozamok növelése, mindez fokozta a dohánytermesztési kedvet, kedvezően javította a fajták közötti arányt az igényesebbek javára. a dohánytermő területei például az 1971. évi 14.650 hektárról több mint 17.000 hektárra emelkedett. új vonás, hogy a gazdaságok hetven százaléka többéves termelési szerződés alapján termeteli a dohányt. 1971-ben még csak megkezdtek, a múlt évben pedig már a terület 20 százalékán ültettek fóliasátor alatt nevelni palántákat. hasonló arányban alkalmazzák a vegyszeres gyomirtást, s a dohánytermelő gazdaságokban mind nagyobb számban jelennek meg a legmodernebb dohányművelő gépek, a kombájnok, a szárító-berendezések, s amerikából utban van az első automata dohánytörő gép is, amelyet már csak a következő évben állíthatnak munkába. javultak a feldolgozó vállalatok és a termelő gazdaságok közötti partneri kapcsolatok. ezen a területen is létrejöttek a termelő gazdaságok közötti első társulások a gépesített dohánytermelésre, a következő években újabb gépeket állítanak munkába, s ezek beszerzéséhez a dohányipari vállalatok is jelentősen hozzájárulnak./mti/

16.00/ra

F 16.25

- 33 -

1973. nov. 27.

16.00/ra

F 16.25

bb. 30. befejezte munkáját... folyt./rj

a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtitkárává mándics mihályt választották. az elnök ismét belos péter lett. az alelnökök: glanz lászlóné és kovácsevics márk.

a kongresszus belos péter zárszavával ért véget. /mti/

bb. 45. balatonaligán kibővített ülést tartott a kisz kb mezőgazdasági ifjúsági tanácsa

vid/fm/rj hgy

1973. november 27.

a mezőgazdaságban, az élelmiszer-, fa- és erdőgazdaságban dolgozó csaknem 300 ezer fiatal képviselőjében balatonaligán tanácskozott a kisz központi bizottságának mezőgazdasági ifjúsági tanácsa. a kibővített ülésre az ország valamennyi részéből érkezett fiatalok megvitatták a területükön lévő kisz-szervezetek tevékenységét és legfontosabb feladatait. a tanácskozás alapja a kisz központi bizottságának e témára vonatkozó állásfoglalása és határozata volt.

megállapították, hogy a kisz nyolcadik kongresszusa óta, az elmúlt két esztendőben javult a falvakban, a mezőgazdasági-élelmiszeripari üzemekben, gazdaságokban a fiatalok ideológiai, politikai nevelés, mozgósítása. ez nagyrészt annak köszönhető, hogy a kongresszus óta nőtt a kisz-tagok és az alapszervezetek száma. a termelőszövetkezetekben tízezerrel több kisz-tagot számlálnak, mint 1971-ben, s hasonló a növekedés az állami gazdaságokban és az áfész-eknél is. a növekedés örvendetes, de még mindig nem elegendő. javasolták, hogy a jövőben a falusi kisz-szervezetekben külön csoportokat hozzanak létre a termelőszövetkezeti és az „eljáró” fiatalok. ugyanakkor felhívták a figyelmet, hogy a tanácsok átszervezését követően, a több falu egymáshoz kapcsolása során ügyeljenek arra, hogy ne csak a közgazgatási központban legyen kisz-szervezet, hanem az egyes kisebb településeken is. ügyeljenek arra, hogy ezeken a helyeken ne sorvadjon el az ifjúsági munka. az idén is kiemelten foglalkozott az ifjúság a környezetvédelemmel, különösen az ezzel kapcsolatos fásítási teendőkkel. ezt a munkát folytatni kell a következő években is. méltatták a kisz-szervezetek szakmai továbbképző tevékenységét, amely kiemelkedő volt azokban a mezőgazdasági üzemekben, ahol az iparszerű kukoricatermelés technológiájára készültek fel.

/folyt.köv./

16.00 rj

- 34 -

F 16'30

bb. / 45. / balatonaligán... 1. folyt./rj

a kisz központi bizottsága mezőgazdasági ifjúsági tanácsának ülésén szilágyi sándor, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium főosztályvezetője tájékoztatójában felhívta a fiatalok figyelmét a mém-hez tartozó üzemek, gazdaságok jövő évi legfontosabb célkitűzéseire, és kérte, hogy ezekhez - éppen úgy, mint eddig - most is aktívan csatlakozzék az ifjúság. többek között arról beszélt, hogy a korszerű táplálkozás elterjedése a hazai és a külföldi piacokon egyaránt konjunkturát teremtett a növényolaj-fogyasztás. csupán nálunk 1972-ben 50 százalékkal nőtt a növényolaj-fogyasztás. éppen ezért fontos feladat az olajos növények termesztése, termőterületük növelése. a gabonatermeléssel kapcsolatosan elmondotta, hogy a következő évben is ugyanolyan mennyiségű gabona-terméssel számolnak, mint az idén. a 11 millió tonna gabona már lehetőséget ad exportra is. folytatódik a fajták cseréje, mindinkább gépesített, jobban termő gabonák magja kerül a földbe. változatlanul gondot okoz a cukorrépa-termelés. a cukorból jövőre is importra szorulunk. éppen ezért a következő évek legelőtöbb tennivalója a cukorrépa-termőterületek növelése, a technológiák korszerűsítése, a gépesítés kiszélesítése. a cukorrépa-hasonló gondot jelent a burgonyatermesztés; a hozamok növelésére jövőre már 14.000 hektáron jól termő holland fajtákat vetnek.

az állattenyésztéssel kapcsolatosan leszögezte, hogy magyarországon soha nem volt még annyi anyakoca, mint a szeptemberi állatszámolásnál. a növekvő állomány lehetőséget ad az ellátás további javítására, a választék bővítésére is.

a főosztályvezető beszélt a beruházásokról is. új létesítmények kialakítására 13.5 milliárd forintot költenek a következő évben.

a mezőgazdasági és élelmiszerügyi gazdaságok tervei, valamint a kisz központi bizottságának állásfoglalása alapján a mezőgazdasági ifjúsági tanács meghatározta az egyes területeken dolgozó fiatalok legfontosabb feladatait, s azokat levélben több ezer példányban eljuttatja az alapszervezetekhez. ezeket a feladatokat külön foglalmazták meg az állami gazdaságokban, a termelőszövetkezetekben, az áfész-ekben, az élelmiszeripari üzemekben, az erdőgazdaságokban dolgozó fiatalok számára.

a balatonaligai tanácskozáson fórumot is rendeztek, amelyen az időszerű agrár- és szövetkezetpolitikai területi és gazdaságfejlesztési kérdésekre választolt borbély gábor, a kisz központi bizottságának titkára, dr. kovács imre, az mszmp központi bizottsága gazdaságpolitikai osztályának osztályvezetője, petroszki istván, az mszmp központi bizottsága párt- és tömegszervezetek osztályának munkatársa, dr. csakmag györgy, az mszmp központi bizottsága területi gazdaságfejlesztési osztályának alosztályvezetője. /mti/

Lal

16.08 rj

- 35 -

F 16'35

bb. 46. együttműködés a munkások érdekeinek védelmében - a szot és a szövosz vezetőinek tanácskozása

t/ol/fk/rj ie hgy

1973. november 27.

a munkások fogyasztói érdekeinek védelme, szolgáltatási igényeik jobb kielégítése, valamint lakáskörülményeik javítása érdekében két évvel ezelőtt kötött megállapodás eddigi végrehajtását tekintették át és az együttműködés további feladatait határozták meg gáspár sándornak, a szot főtitkárának és dr. molnár frigyosnak, a szövosz elnökének vezetésével kedden, a szövosz székházában tartott tanácskozáson.

megállapították: a két országos szerv közötti együttműködés jól szolgálja a kitűzött célokat, s az eredményekre alapozva a jövőben tovább kell erősíteni a kapcsolatokat.

a tanácskozás résztvevői szükségesnek ítélték, hogy - az mszmp kb 1972. évi novemberi határozatából adódó feladatokra alapozva - az eddiginél céltudatosabban és szélesebb körben fejlesszék a fogyasztási szervezetek munkásellátással összefüggő tevékenységét, növeljék a munkások arányát a szervezetek tagságának és vezetőinek körében. mindez azonban nem nélkülözheti az érintett üzemek eddiginél sokoldalubb segítségnyújtását. a munkáslakásépítő szervezetek fejlődését, tevékenységük hatékonyságát egyebek között előmozdithatja, ha a munkaadó vállalatok közvetlen kapcsolatot létesítenek az érintett tanácsai szervekkel, részvételükkel gyorsítják az építkezéseket szolgáló közművesített területek előkészítését; növelik az olcsóbb építőanyagok előállítását és az eddigieknél szorosabban működnek együtt a kivitelezőkkel. megállapították a tanácskozás résztvevői azt is, hogy a vállalatok lakásépítési támogatása a lakásépítő szervezetek keretében hatékonyan érvényesülhet s éppen ezért a szervezetek előmozdítása közérdek.

a megbeszélést követően a résztvevők megtekintették az elektronikus mérőkészülékek gyára és az ikarus támogatásával építkező munkáslakásépítő szervezet gond vezér-~~lakó~~ lakótelepét, valamint az ujjpalotai lakótelepen épült korszerű szervezeti abc-áruházat is.
/mti/

16.25 rj

L. 17.00

- 35 -

bb. 49. javult a termelés gazdaságossága - a tanácsai vállalatok termelését vitatta a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm/rj hgy

1973. november 27.

a hatékonyabb gazdálkodást tüzték ki célul a iv. ötéves terv idejére békés megye tanácsai ipari és élelmiszergazdasági vállalatai. a kormány idevonatkozó határozata alapján szinte termékképeségükön kívül vizsgálták meg a termelés-szervezést, a gazdaságos termelés mutatóit. a békés megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi kibővített ülésén megvitatták az elért eredményeket és a további tennivalókat. a felmérés azt igazolja: érdemes volt aprólékos gondossággal felülvizsgálni a termelés szerkezetét. a békés megyei vegyesipari-, a szikviz - és szeszipari-, az orosházi faipari vállalatnál és számos más üzemben kiiktatták a termelésből a ráfizetést előállítható termékek gyártását.

beigazolódnak azonban az is: nem minden tanácsai vállalat tartotta szem előtt az önköltségszámítást. nem vizsgálták az önköltségszámítás népgazdasági és helyi összefüggéseit. a tanács illetékes osztályai, szakigazgatási szervei vállalták, hogy a közeljövőben sokkal több segítséget nyújtanak a tanácsai vállalatok vezetőinek azáltal, hogy a lakosság igényeinek messzemenő figyelembevételével minden területen megteremtik az alapokat a gazdaságosabb termelésre. /mti/

--

bb. 53. meghalt kucsera mihály

vid/rj fm -cz

1973. november 27.

kucsera mihály, a munkásmozgalom régi harocsa, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa 68 éves korában elhunyt. búcsúztatása november 28-án 14 órakor lesz a szabadkigyóson, a községi temetőben.

az mszmp gyulai járási bizottsága. /mti/

--

16.30 rj

L. 17.00

- 37 -

pbb.47. ötezernyolcszáz új ipari munkahely szolnok megyében -
a megye területi, fejlesztési terve a megyei tanács vb. előtt

vid/fm/ra hgy

1973. november 27.

hogyan teljesítette a negyedik ötéves terv első félidejének területi, fejlesztési programját - erről tárgyalt kedden a szolnok megye különösen kiemelkedő volt az ipar fejlődése. az ipari beruházások értéke meghaladja a kétmilliárd forintot, az ipari állóeszközök értéke pedig több mint kilencmilliárd forintra emelkedett. a tervidőszakra előirányzott 4,9 milliárd forint értékű ipari beruházás időarányos részét tehát teljesítették. az ipar strukturája összességében a tervezett irányba változott, növekedett a nehézipar, ezen belül a gépipar és csökkent a bányászat részaránya.

a területfejlesztési tervben foglalt tizenöt nagyobb ipari létesítmény közül tíz már elkészült és folyamatban van a további öt beruházás is. a magyar hajó- és darugár tisztafüredi gyáregysége és az új szolnoki nyomda-üzem kivitelezése a befejezéshez közeledik. a negyedik ötéves terv eddigi szakaszában elsősorban a tizenegy kijelölt település ipara fejlődött és ezáltal 5800 új ipari munkahely létesült. a tervidőszak végéig együttesen tízezer munkásnak adnak kenyeret az új ipari létesítmények. a végrehajtó bizottság megvizsgálta a megye egészségügyi, közlekedési, kereskedelmi és egyéb ágazatának fejlődését, gondjait és foglalkozott az élelmiszer-gazdaság helyzetével. úgy határozott, hogy a negyedik ötéves terv időarányos végrehajtásáról szóló jelentést a megyei tanács soronkövetkező ülése elé terjeszti./mti/

tanács végrehajtó bizottsága megállapította, hogy

bb.50. garázdaságért két évi fegyház

vid/fm/ra hgy

1973. november 27.

hegedüs lászló 23 éves zámolyi segédmunkás már két ízben volt garázdaság miatt másfél-másfél évi szabadságvesztésre ítélve. az utóbbi büntetésből ez évben szabadult, de már másnap botrányt rendezett az orosz lány aranycsille étteremben. néhány hét múlva, ugyancsak orosz lányon, a haraszthyi vendéglőben okozott botrányt, majd a háromtagú rendőrséget sértette. az esztergomi megyei bíróság, felemelve az elsőfokú ítéletet, hegedüs lászlót visszaesőként elkövetett garázdaságért és hivatalos személy megsértése miatt két évi fegyházbüntetésre ítélte./mti/

16.15/ra

--
-38-

17.05

bb.48. mozgalom a tiszta, virágos szolnok megyéért - környezetvédelmi, társadalmi bizottság alakult szolnokon

vid/fm/ra hgy

1973. november 27.

a szolnok megyei tanács végrehajtó bizottsága és a hazafias népfront megyei elnöksége kedden környezetvédelmi, társadalmi bizottságot hozott létre. az új társadalmi testületbe az mszmp megyei bizottsága, a megyei tanács, a népfront, a szakszervezet, a vöröskereszt, a kisz, a köjál és más szervezetek, valamint a nagyüzemek, vállalatok tizenkilenc tagot delegáltak. a bizottság különböző albizottságokat is létrehoz, amelyek szakágazonként önköndnek a víz, a levegő, a táj tisztasága, a természeti környezet védelme felett.

az országban elsőként életre hívott megyei környezetvédelmi bizottság koordinálja majd a korábban megalakult megyei természetvédelmi bizottság tevékenységét is. a testület megválasztotta tisztségviselőit. az alakuló ülésen meghirdették a ,, tiszta, virágos szolnok megyéért,, mozgalmat. megalakítottak egy öttagú csoportot is, amely részletesen kimunkálja a környezetvédelem általános szolnok-megyei tennivalóit. a megyei példához hasonlóan a városokban és községekben is folyamatosan megalakítják az emberi és természeti környezet társadalmi védelmét koordináló bizottságokat./mti/

--

bb.52. koszorúzási ünnepség rum községben, füst sándor szülőházánál

vid/fm/ra hgy

1973. november 27.

füst sándor születésének 70. évfordulója alkalmából kedden koszorúzási ünnepséget rendeztek a vas-megyei rum községben, füst sándor szülőfalujában.

a párt, a tanács, valamint a társadalmi és a tömegszervezetek, az ifjuság képviselői az emlékezés koszorút helyezték el a szülőház falán lévő emléktáblánál./mti/

--

16.30/ra

-39-

17.15

bb. 58. e m b a r g ó ma este 19 óráig!

ülést tart a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

zs/rj -cz

1973. november 27.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának ülését november 28-ára összehívták. a politikai bizottság a kb 1972. november 14-15-i határozatának végrehajtásáról szóló tájékoztató, az 1974. évi népgazdasági terv és állami költségvetés irányelveiről szóló beszámoló, valamint a párt káderpolitikája végrehajtásával, a káder- és személyzeti munka helyzetével foglalkozó jelentés megvitatását javasolja a központi bizottságnak. /mti/

--

bb. 56. románába utazott az állami hangversenyzenekar

tr/rj zs -cz

1973. november 27.

az állami hangversenyzenekar kedden romániai vendégszereplésre utazott. az együttes ferencsik jános vezényletével bukarestben, aradon és ploestiben lép fel. /mti/

--

bb. 57. szabó gáspár

rj/ -cz

1973. november 27.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetés tulajdonosa elhunyt. hamvasztás utáni búcsúztatása december 3-án, hétfőn délután 3 órakor lesz a farkásréti temetőben.

magyar szocialista munkáspárt
xiii. kerületi bizottsága

/mti/

--

16.55 rj

- 40 -

R 17'20

bb.55. szigorítani kell a kereskedelmi vállalatok, szövetkezetek belső ellenőrzését

vid/fm/ra cz

1973. november 27.

a fogyasztói érdekvédelem, a kereskedelmi árelőellenőrzés hatékonyságának tapasztalatait tárgyalta meg keddi ülésén a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága. a testület megállapította, hogy a tavaly novemberi állásfoglalásának értelmében - a megyei tanács kereskedelmi osztálya az idén gyakoribb és alaposabb ellenőrzéseket végzett. ez meglátásuk egyebek között abban, hogy az idén több mint kétszer annyi pénzbírságot róttak ki különböző visszaélések elkövetőinek megbüntetésére, mint tavaly. a végrehajtó bizottság ugyanakkor rámutatott az ellenőrzés hatékonyságának gyenge pontjaira is. az a tény például, hogy a statisztikai adatok szerint gyakorlatilag minden harmadik vásárlót valamely módon megkárosítanak a megye boltjaiban, vendéglátóipari egységeiben, s hogy a telepített visszaélések száma nem hogy csökkent, de még inkább emelkedett tavaly óta, arra figyelmeztet: meg kell szigorítani azoknak a lelkiismeretlen embereknek a megbüntetését, akik miatt a vásárlókban méltatlanul torz kép alakul ki kereskedelmünk egészéről. a vizsgálatok során kitűnt, hogy a visszaélések gyakoribb előfordulása. a salgótarjáni élelmiszer ellenőrző és vegyvizsgáló intézetben ellenőrzött italfélék csaknem egynegyedének, az ételek mintegy kétharmadának a minősége volt kifogásolható. nagyon sok a tárhány elkerülését célzó visszaélés. az is kitűnt, hogy a kereskedelmi és vendéglátó vállalatok, szövetkezetek saját hatáskörükben az esetek többségében megelégszenek a kárt okozók figyelmeztetésével. mindez, sok más jelenséggel egyetemben arra utal, hogy a vállalatok önállóságának izmosodásával elsorvasztották a vállalati, szövetkezeti belső ellenőrzést. ugyancsak visszaesett az árak, a kiszolgálás társadalmi ellenőrzése is. ezért a végrehajtó bizottság többek között utasította kereskedelmi osztályát: ellenőrzései során a jövőben fordítson több figyelmet a visszaélések okainak, összefüggéseinek vizsgálatára, tevékenységével igyekezzék megelőzni a fogyasztók megkárosítását; tegyen intézkedéseket a kereskedelmi és vendéglátó vállalatok belső ellenőrzésének megszervezésére, megszigorítására is, és az intézkedések végrehajtását évente kérje számon. a testület e mellett sürgette a szövetkezetek, valamint a magánkereskedők tevékenységének rendszeresebb és szigorúbb ellenőrzését is. /mti/

--

16.55/ra

Lbb V formája a hamis mérés, hamis számolás és a minőség-

R 17'30

- 41 -

bb.54. ipolyi arnold - emlékülés esztergomban

vid/fm/ra cz

1973. november 27.

ipolyi arnold, a nagy kutató, tudós és gyűjtő születésének 150. évfordulója alkalmából emlékülést rendezett kedden esztergomban a városi tanács, a magyar tudományos akadémia néprajzi kutató csoportja és az esztergomi keresztény muzeum. ez volt egyébként az utolsó tudományos tanácskozás az esztergomi millenniumi programban.

brunszkó antalnak, a városi tanács elnökének üdvözlő szavai után dr. ortutay gyula akadémikus mondott megnyitót. hangsúlyozta, hogy a szocialista magyarország, amely a történeti múltnak minden igaz értékét magáévé teszi, ipolyi arnoldot is azok között tartja számon, akik a nemzeti múlt sok értékét mentették meg az ország, a nép számára.

ipolyi arnold esztergomi püspök munkásságának jelentősége számos tudományhoz kapcsolódik, uttoró munkát végzett a magyar műemlékvédelemben éppugy, mint a régészet, a történettudomány, vagy a néprajztudomány területén. az európai néprajzi gyűjtés legjobb kezdeményezőivel egyidőben, 60-70 társa közreműködésével, csaknem 1100 mesei szöveget gyűjtött össze. csak a legujabb korbán beszélhetünk olyanokról, akik ennél többet tudtak összegyűjteni. az emlékülés előadói, dr.dömötör tekla, dr.dercsényi dezső, dr. kovács ágnes, dr.entz géza professzorok erről a sokrétű munkásságról számoltak be.

az emlékülés részvevői megtekintették a keresztény muzeum ipolyi emlékkiállítását. ipolyi hagyatékának legnagyobb része a muzeum állandó kiállításának gerincét alkotja, hiszen a muzeum egyik megalapítója volt. az emlékkiállításon ritkán látható emlékeket, köztük ipolyi gazdag magyar himzésgyűjteményének, a legkorábbi hazai néprajzi gyűjtésnek 50 legszebb darabja látható./mti/

17.10/ra

F. 17.40

--

-42-

bb. 51. a cél: tartsa be mindenki a közlekedési szabályokat - megalakult a fejer megyei közlekedésbiztonsági tanács tanácskozó testülete és tíz szakbizottsága

vid/rj fm hgy

1973. november 27.

kedden székesfehérváron megalakult a fejer megyei közlekedésbiztonsági tanács tanácskozó testülete. a testület munkájában negyven fejer megyei intézmény, társadalmi szervezet képviselői vesznek részt. az ülésen dr. kovács sándor rendőrezredes, a megyei rendőrkapitányság vezetője ismertette a fejer megyei közlekedésbiztonsági tanács programját. hangsúlyozta, hogy a közlekedésbiztonsága fontos társadalmi és politikai érdek, a balesetek számának csökkentése a hatósági intézkedéseken kívül széleskörű társadalmi összefogást, minden korosztályra kiterjedő oktató-nevelőmunkát igényel. elmondotta, hogy fejer megyében az elmúlt években az összes közlekedési balesetek egy-negyedét a kerékpárosok és a gyalogosok okozták, ezért a kresz-oktatásokat, a közlekedési alapismeretek elterjesztését a nem-gépjárművezetők körében is általánossá kell tenni. bejelentette, hogy 1975. január elsején új kresz lép életbe, s az új közlekedési rend megismertetését a közlekedésbiztonsági tanács már a jövő évben megkezdi a lakosság és a gépjárművezetők körében.

a kbt fejer megyei tanácskozó testületének keretében tíz szakbizottságot alakítottak, amelyek a forgalomszervezés, a balesetek elemzése, az oktatás és a propagandamunka speciális feladataival foglalkoznak. bejelentették, hogy hamarosan megalakulnak fejer megyében a kbt járási szakbizottságai is. az ülés végeztével megjutalmazták a tizenöt éve megalakult közúti balesetelhárítási tanács legjobb fejer megyei aktivistáit. /mti/

--

bb. 59. losonczi pál távirata

rj -cz

1973. november 27.

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte moktar ould daddah köztársasági elnököt, a mauritániai iszlám köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából. /mti/

--

17.15 rj

- 43 -

F. 17.45

bb. 60. bemutatkozó látogatás

rj -cz

1973. november 27.

apró antal, az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta dr. rené stoudmann-t, svájc magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. /mti/

bb. 61. grafikai kiállítás a budapesti történeti muzeumban

t/zsu/gk/rj -cz

„pest-budai események,, címmel grafikai kiállítás nyílt kedden a budapesti történeti muzeumban. a tárlaton szereplő 22 kép között találhatunk színezett és fekete-fehér kinyomatokat, valamint vízfestményeket. a képek az 1810-1860 közötti időszak pest-budai életét ábrázolják. barabás miklós, heicke józsef, weber henrik, klette károly, varság jakab, varsányi jános és mások, illetve az ismeretlen szerzők képein megjelenik a nézők előtt a pest, buda és óbuda egyesítése előtti időkből egy-egy életkép. lóversenyekről vagy egyéb szórakozási lehetőségekről, illetve emlékeztetés történelmi eseményekről, így a lánchid ünnepélyes alapkövetéséről, a magyar központi vasut első megnyitására, pesti választásokról, az 1838-as árvizről készült olyan érdekes alkotások szerepelnek a kiállításon, amelyeket eddig még nem láthattak a muzeumlátogatók.

a történeti muzeum metszettárában nyílt és több hónapig látható tárlatot venczel istván, a fővárosi tanács művelődésügyi főosztályvezető-helyettese nyitotta meg. /mti/

bb. 62. a lengyel parlamenti küldöttség a budapesti történeti muzeumban

t/bc/pá/rj -cz

1973. november 27.

a lengyel parlamenti küldöttség, amely jan szydlaknak, a lemp pb tagjának, a kb titkárának vezetésével tartózkodik hazánkban, kedden a budapesti történeti muzeumban megtekintette a „középkori királyi palota a budai várban és a fővárosunk ezer éve” című kiállítást. /mti/

17.20 rj

- 44 -

17.17.50

bb. 63. szövetkezeti küldöttség utazott varsóba

k/ol/gg/rj ie -cz

1973. november 27.

patay jánosnak, a szövetség elnökhelyettesének vezetésével kedden szövetkezeti delegáció utazott varsóba. a küldöttség a lengyel takarékos- és hitelszövetkezetek központi szövetségének elnökének meghívására tanulmányozza a szövetkezetek munkáját, szervezeti működését. /mti/

bb. 64. magyar-csehszlovák vaskohászati tárgyalások

gg/rj ie -cz

1973. november 27.

l. golát miniszterhelyettes vezetésével kedden csehszlovák delegáció érkezett a magyar-csehszlovák vaskohászati gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési állandó munkacsoport harmadik ülésére. áttekintik a vaskohászati együttműködés eredményeit és megvitatják az együttműködés kiszélesítésének lehetőségeit, jóváhagyják az 1974. évi munkatervet és egyeztetik a következő tervidőszakban folytatandó közös kutatások fő irányait. /mti/

bb.65. kádár jános és fock jenő fogadta dr.carlos rafael rodriguezt

t/sl/pá/ie/ra cz

1973. november 27.

kedden délután kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, ezt megelőzően pedig fock jenő, a minisztertanács rodriguezt, a kubai kormány elnökhelyettesét, a kubai kommunista párt központi bizottságának titkárát.

elnöke hivatalában fogadta dr. carlos rafael mindkét szívélyes, elvtársi eszmecserén részt vett dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese és floreal chomon mediavilla, a kubai köztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

17.45/ra

-45-

17.18.15

bb.66. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 13 órától 18 óráig

cz/ra cz

1973. november 27.

26. tsz-brigádvezetők tanácskozása
  27. próbaüzem a siónál
  28. speciális ovibuszok
  29. emlékezés fürst sándorra
  30. délszláv kongresszus
  31. lakásépítési konferencia
  32. a virágos budapestért
  33. a mezőgazdasági tanács ülése
  34. a jövő évi szerződéskötésekről
  35. kiránduló központ modelje
  36. diákcseré
  37. zalakarosi gyógyüdülő
  38. a tit közli
  39. elhunyt molinári kosztáné
  40. a fővárosi operettszínház
  41. tésztagyár
  42. kitüntetés életmentésért
  43. kiállítás sóstón
  44. dohánytermesztési tanácskozás
  45. a kisz kb mezőgazdasági ifjúsági tanácsa
  46. a szot és a szövosz vezetőinek tanácskozása
  47. szolnok megyei vb
  48. a virágos szolnok megyéért
  49. a békés megyei vb
  50. garázdaság
  51. közlekedésbiztonsági tanácskozás
  52. koszoruzás rum községben
  53. meghalt kucsera mihály
  54. ipolyi arnold emlékülés
  55. tanácskozás a belső ellenőrzésről
  56. romániai utazott
  57. meghalt szabó gáspár
  58. ülést tart az mszmp kb
  59. losonczy távirat
  60. bemutatkozó látogatás
  61. grafikai kiállítás
  62. lengyel parlamenti küldöttség
  63. szövetkezeti delegáció
  64. magyar-csehszlovák tárgyalások
  65. kádár és fock fogadta rodriguezt
  66. hírjegyzék
- /mti/

--

-46-

17.55/ra

F. 18'20

bb. 67. kitüntetés

gg/rj zs -cz

1973. november 27.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. Kovács Kálmánnak, az eötvös Loránd tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárának eredményes oktatómunkája elismeréseként, 60. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést dr. Polinszky Károly művelődésiügyi miniszterhelyettes kedden adta át. /mti/

--

bb. 68. biofizikusok együttműködés a kgst-ben

gg/rj zs -cz

1973. november 27.

Láng István, az Akadémia főtitkárhelyettese nyitotta meg az MTA székházában kedden azt a négynapos tanácskozást, amelyen kilenc szocialista ország vezető biofizikusai tárgyalják meg a kgst keretén belüli együttműködés szakmai és szervezési kérdéseit. Szerda délután tudományos konferenciát tartanak a biológiai mérések automatizálásáról. /mti/

--

bb. 69. képek és szobrok mongóliáról - kiállítás a csepel galériában

t/zsu/rj zs -cz

1973. november 27.

Kedden „mongóliai emlékek” címmel kiállítás nyílt a csepel galériában. a tárlaton Kurucz D. István festőművész és Szabó Iván szobrászművész alkotásait mutatták be. a két művész nemrégiben járt Mongóliában, s az ott szerzett benyomásokat öntötte művészi formába. a kiállított 15 festmény mindegyike mongol tájat, városokat, embereket, szokásokat ábrázol.

a szobrok - csaknem kivétel nélkül fafaragások - egyebek között a mongol embereket örökíti meg, a népművészettel ismerteti meg a nézőket.

a csepel galéria december 16-ig nyitva tartó tárlatát dr. Pogány Ö. Gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója nyitotta meg. /mti/

--

F. 18'35
rj

- 47 -

bb. 70. a magyar-kubai együttműködési bizottság plenáris ülése

i/sl/gk/rj ie -cz

1973. november 27.

Kedden délután a parlament delegációs termében plenáris ülést tartott a magyar-kubai gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság. A két delegációt dr. Ajtai Miklós és dr. Carlos Rafael Rodríguez miniszterelnök-helyettesek, az együttműködési bizottság társelnökei vezetik.

Az ülészak részvevőit dr. Ajtai Miklós üdvözölte, s rámutatott, hogy a mostani tárgyalásoktól az együttműködés fokozását várják. Az előkészítő eszmecsere alapján számolni lehet az-
zal, hogy az ülészakon megállapodhatnak a kereskedelmi kapcsolatok további fokozásának elveiben, s a magyar ipar további termékek szállításával vehet részt különböző kubai iparágak fejlesztésében. Az ehhez kapcsolódó hitelegyezmény kérdéseit is megvitatják a mostani ülészakon.

Dr. Carlos Rafael Rodríguez ugyancsak azt a véleményét fejezte ki, hogy a mostani ülészak a kapcsolatok további elmélyítését szolgálja, s még szilárdabb alapokat teremt a két ország együttműködéséhez.

Az ülészakon a többi között áttekintik, hogy milyen ütemben valósulnak meg az előző ülészak határozatai, értékelik a magyar-kubai gazdasági és műszaki-tudományos kapcsolatok helyzetét s megszabják az 1974. évi együttműködéssel kapcsolatos teendőket.
/mti/

bb. 71. csokonai -emlékműsor székesfehérváron

vid/fm/rj -cz

1973. november 27.

Fejér megyében befejeződött a szakszervezeti könyvtári hét. November utolsó hetében a szakszervezeti könyvtárak megyeszerte író-olvasó találkozót, folyóirat-ankétokat rendeztek, pusztavámon és székesfehérváron új szakszervezeti könyvtárakat avartak. Kedden székesfehérváron, a szakszervezetek Fejér megyei tanácsa irodalmi emlék-estet rendezett csokonai vitéz Mihály születésének 200. évfordulója alkalmából. A felvilágosodás kiemelkedő magyar költőjének verseit Surányi Ibolya, Kovács P. József előadó-művészek és a Kalácska-együttes tolmácsolta.
/mti/

18.50 rj

F 19'10

- 48 -

bb. 72. a bolgár ifjúsági kamarazenekar kecskeméten

vid/fm/rj -cz

1973. november 27.

Kecskeméten, Kodály Zoltán szülővárosában kedden külföldi zenekar koncertjével folytatódott a zenei hangverseny-program. Az országos filharmónia és a városi tanács rendezésében a bolgár ifjúsági kamarazenekar hangversenyezett a kecskeméti művelődési központ nagytermében, Ivan Angelov vezényletével. Vivaldi, Mozart és L. Nikolov-művek hangzóttak el a neves bolgár zenekar előadásában.
/mti/

bb. 73. a komarnói magyar területi színház vendégjátéka nógrád megyében

vid/rj fm -cz

1973. november 27.

Magyarországi vendégszereplése során Győr után Salgótarjánban is bemutatkozott a komarnói magyar területi színház: kedden a József Attila művelődési központban előadta Felkai Ferenc „Maddach” című három-felvonásos drámáját. Az együttes 28-án, szerdán további két előadást tart Salgótarjánban, majd a nógrád nagy szülőteréről szóló drámával ellátogat Balassagyarmatra is.
/mti/

bb. 74. napirenden a családvédelmi tanácsadó hálózat bővítése - tanácskozás az egészségügyi minisztériumban

i/t/mi/rj zs -cz

1973. november 27.

Kedden a népesedéspolitikai intézkedések végrehajtásának időszaki feladatairól tájékoztatták a megyei főorvosokat az egészségügyi minisztériumban. Mint ismeretes, - az egészségügyi miniszter január 1-én életbe lépő rendelete alapján - a jövőben a házassulandók csak akkor köthetnek házasságot, ha előzőleg megjelennek a családvédelmi tanácsadón és az erről szóló igazolást az anyakönyvvezetőnek bemutatják.

/folyt.köv./

19.00 rj

- 49 -

F 19'20

bb. 74. / napirenden ... 1. folyt./rj

dr. balogh jános, az egészségügyi minisztérium osztályvezetője ezzel kapcsolatban elmondta, hogy a megnövekedett feladatokat ellátó családvédelmi tanácsadóhálózat kialakítása a tanácsok feladata. az év hátralévő részében pontosan meghatározásuk, kijelölik az ország egész területén, hogy lakóhelyük szerint kiknek melyik intézetet, illetve körzeti orvost kell felkeresniük, mielőtt házasságkötésre jelentkeznek.

a falusi lakosság családvédelmi felvilágosítása a lakóhely szerint illetékes körzeti orvosok feladata lesz. a nagyközségekben és a kisvárosokban azonban, ahol nincs szülészeti-nőgyógyászati osztállyal rendelkező kórház, de van szülőotthon vagy olyan rendelőintézet, ahol szülészeti-nőgyógyászati szakrendelő működik, a szakorvos látja el a tanácsadó szerepét. azokon a településeken, ahol kórházi szülészeti-nőgyógyászati osztályok vannak, már csaknem mindenütt működnek család- és nővédelmi tanácsadók. ezeken a helyeken a lakosságnak közvetlenül a családvédelmi tanácsadókhöz kell fordulnia. azokban a városokban, ahol ilyen tanácsadó szolgálat még nincs, átmenetileg a körzeti orvosok feladata lesz a házasságkötés előtti családvédelmi tanácsadás.

budapesten ezt a szerepet a területileg illetékes vezető kórházakban, szülészeti klinikákon, valamint az orvostovábbképző intézetben és a fővárosi anyavédelmi központban működő tanácsadók látják el. a tanácsadás területi ellátási rendszerével. ennek megfelelően a fővárosiaknak -házasságkötés előtt- általában a területileg illetékes vezető kórházat kell felkeresniük a megfelelő tájékoztatásért és az igazolásért. / a fővárosi tanács egészségügyi főosztálya erről hamarosan részletes tájékoztatást ad a budapestieknek. a későbbiekben a házasságkötésre jelentkezőkkel az anyakönyvi hivatalok is közlik, hogy melyik családvédelmi tanácsadóhoz fordulhatnak./

jelenleg az országban 110 családvédelmi tanácsadó működik. a cél az, hogy minden városban, ahol körházi szülészeti-nőgyógyászati osztály van, működjenek családvédelmi tanácsadók is. a kisebb, kórház nélküli településeken azonban ilyen speciális tanácsadókat nem létesítenek. ezeken a helyeken a tanácsadást a szülész-, nőgyógyász szakorvosok látják el. ahol pedig szülészeti szakrendelés sincs, a felvilágosító munka a későbbiekben is a körzeti orvosok feladata marad. /mti/

19.10 rj

- 50 -

Fi 19.10

t

bb. 75. időjárásjelentés

gk/rj -cz

1973. november 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. november 27-én, kedden este:

szeles, hideg idő

várható időjárás szerda estig:

változóan felhős idő, szórványosan kialakuló, megismétlődő kisebb havazással. mérsékelt, időnként élénk, szerdán napközben helyenkint megerősödő északnyugati, északi szél. hideg idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 0 fok körül. /mti/

bb.76. fogadás a kubai nagykövetségen

t/jf/rj -cz

1973. november 27.

a hazánkban tartózkodó dr. carlos rafael rodriguez, a kubai kormány elnökhelyettese tiszteletére kedden este floreal chomon mediavilla, kuba budapesti nagykövete fogadást adott a követség épületében. a fogadáson megjelent dr. ajtai miklós, a kormány elnökhelyettese, roska istván külügyminiszter-helyettes és tordai jeno külkereskedelmi miniszter-helyettes. /mti/

bb. 77. felhasználható 22 óra után!

kiss lajos vezérőrnagy,

k/vt/so/rj -cz

1973. november 27.

főtítkárral vezetésével kedden este prágába utazott a magyar honvédelmi szövetség küldöttsége, hogy részt vegyen a csehszlovák testvérszervezet, a svazarm november 28-án kezdődő 5. kongresszusán. /mti/

20.45 rj

- 51 -

Fi 20.50

bb. 78. belpolitikai híreink jegyzéke november 27.-én
délután 18.00 órától zárásig

1973. november 27.

rj -cz

67. kitüntetés
68. biofizikusok együttműködés a kgst-ben
69. képes és szobrok mongóliáról - kiállítás
70. a magyar-kubai együttműködési bizottság
71. csokonai -emlékműsor székesfehérváron
72. a bolgár ifjúsági kamarazenekar kecskeméten
73. a komarnói magyar területi színház vendégjátéka
74. napirenden a családvédelmi tanácsadó hálózat bővítése
75. didójárásjelentés
76. fogadás a kubai nagykövetségen
77. kiss lajos vezérőrnagy prágába utazott
78. hírjegyzék

/mti/

.-.

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
szerkesztették: halasi györgy
koncz antal

21.05 rj

- 52 -

21¹⁰

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1973. november 28.

bb. 1. műszaki fejlesztés - az élelmiszerek minőségének javításá-
ra

i/jf/pá/rj ie -cz

1973. november 28.

a megyei /fővárosi/ élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló in-
tézetek korábbi felmérései egész sor olyan hiányosságot állapi-
tottak meg, amelyeknek csak műszaki fejlesztéssel, beruházással
vehették elejét az üzemek. a minőségi ellenőrzések nyomán egész
sor műszaki intézkedést tettek a tej,- a gabona- és a baromfi-
iparban.

jelentős műszaki fejlesztést hajtottak végre a hajdu-bihar és
a csongrád-megyei tejipari vállalatnál, ahol korszerű berende-
zések felszerelésével állandó színvonalon tartják és garantál-
ják a termékek egyenletes minőségét. az intézetek korábban gyak-
ran kifogásolták a baromfiipari termékek „küllemi,, hibáit,
egyebek között a csirkék elszíneződését. a minőségi kifogás meg-
szüntetésére a debreceni üzemben automata-berendezést szerel-
tek fel, a békéscsabai feldolgozóban pedig fólia-zsugorító
alagutatót adtak át. ezzel mindkét helyen javították a termékek
„megjelenését,,. a gabonaipari vállalatok a különböző vidé-
ken termelt buza átcsoportosításával, keverésével mino-
ségű alapanyagellátást biztosítottak a kenyérgyáraknak.

L egyenletes

további műszaki intézkedésekre van szükség a tejiparban;
a termékek csomagolása ugyanis nem minden esetben megfelelő.
például az ömlesztett sajtok dobozai gyakran felnyílnak, át-
nedvesednek. a palackozott borok minőségének javítására a mino-
ségellenőrök azt javasolják, hogy a borgazdaságok mindenütt vezes-
sék be a hideg-meleg kezeléssel eljárást. /mti/

.-.

- 1 -

F